Septembris 1913. 8. gads. — № 9.

Kristigs Wehstnesis.

Redakzija un ekspedizija: Rigâ, „Golgatas Namâ". Hospitala eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.)
Pasta adrese: Въ конт. „Кристигсъ Вестнесисъ", почт. ящикъ 1250, Рига. Redaktors-izdewejs W. Fetlers. Kreewu schurnala „Гость" redakzija: С.-Петербургъ, „Домъ Евангелія", 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafiskâ adrese Peterburgâ: Петербургъ-Авенезеръ.

Maksâ ar peesuhtischanu par gadu 1 rubli 50 kap.; pa numureem pehrkot — 10 kap.; ahrsemês 1 dolaru waj 2 rbl. Sludinajumi sihku rakstu rindina maksâ 20 k. — Par katru adreses mainu 20 k.

„Kristigs Westnesis", (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Publisher and Editor: Rev. W. FETLER, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Mana dwehsele brehz pehz Tewis, ak Deews!

Mans Deews, mana dwehsele brehz pehz Tewis,
Leelais, warenais Deews!
Bij laiks, kad es skrehju no Tewis projam,
Bet atkal es biju speests atgreestees:
Es newaru dsihwot bez Tewis, ak Deews!

Es tukschi maldijos weentuls, un slahpes
Kà uguns man kaulôs bij,
Waj upi es buhtu warejis isdsert,
Bet slahpes, slahpes pehz Tewis, ak schij —
Tik breesmigai sajuhtai sihdsigs kas buhtu —
Ta ehrkschku kroni man wij!

Es sinu, kad issalkums moza, ka pihschlôs
Tas spehzigo meesu leek,
Bet ai, zik gars bez debesu maises
Daudz simtkahrt gurdenaks teek!
Es newaru dsihwot, ja man bez Tewis,
Ak Deews, ir japaleek!

Es nahku pee Tewis, pa tukschi skreedams,
Kur greesigi wehji puhsch,
Es nahku pee Tewis, pa dseloneem eedams,
Uz kureem ilsek mans muhschs..!
Es nahku, jo newaru nenahkt, es nahku,
Jo Deews, Tu esi mans wiss!

Es Tewi peeluhdsu, kà es mahku,
Tu neatmetsi wis!
Un ja pat projam Tu mani gruhsitu —
Es twertos atkal Tew klaht!
Jo sinu, kad sirds ais behdam man luhsitu,
Tu sahkši to dseedinat!

Gan daschreis rahdas, Taws waigs naw laipnigs,
Un ilgi nahkas luhgt,
Bet saule ja druhmeem mahkoneem klahta:
Waj gaismas tai sahzis truhkt?!
Un waj tos mahkonus saule suhta?
— No semes twaikeem tee beest:
Tà, ja man kahdreis luhgschana gruhta —
Sew pascham man teesu spreest...
Mans Deews ir laipnigs un mihlsch arweenu,
Un usnem katru, kà Tehws,
Winsch noklihdusceem dod mahjas weetu
Un sailda to, kas wehss.

Pee Tewis ir mana Tehwaseme,
Pehz Tewis ilgojas sirds,
Un ja lihdz Austrumeem buhtu klihdis,
Pa zelu uz Sili man gaisma swihdis:
Lai Betlemes Swaigsne man mirdsi!

1. augusta 1913.
Dsiesszeļa no Maskawas uz Peterburgu.

W. Fetlers.

Eewehrojami ſprediki.

Dr. R. A. Toreja.

Elle,

winas eſamibas pateeſiba, kas ta ir par weetu un kà no winas iſbehgt.

(2. Beigas).

Otrkahrt, es ſaku, ka **elles eſamiba ir pateeſiba, tadehk ka peedſihwojumi un weſels prahts peerahda, ka elle naw iſdomajums.** Tas tatſchu ir neapgahſchams fakts, par kuru katrs zilweks zaur peedſihwojumeem ir pahrleezinats ka, kur ir grehks, tur ari **miſadâ** ſinâ rodas zeeſchanas. Mehs wiſi to labi ſinam.

Kà otru neapgahſchamu faktu mehs nowehrojam to, ka **jo ilgak zilweks paleek grehkâ, jo dſilak winſch grimſt grehkâ, poſtâ, kaunâ, paſuſchanâ un iſmiſumâ,** kuri ir grehka ſekas. Dahrgee klauſitaji, ap mums ir ſimteem un tuhkſtoſcheem kauſchu, kuri ſchinî minutê atrodas loti pateeſâ ellê, un ſchis elliſchkigais ſtahwoklis ar katru deenu top kaunaks. Juhs, warbuht, neſineet, kà ſaſkanot ſcho zilweku zeeſchanas ar mahzibu, ka Deews ir mihleſtiba, bet neweens prahtigs zilweks neapgahſch paſtahwoſchàs pateeeſibas tikai tapehz, ka neprot winas filoſofiſki iſſkaidrot; ari tas, par ko es tagad runaju, ir neapſtrihdams fakts. Kad arween dſilaka grimſchana grehkâ, kaunâ un iſmiſumâ turpinaſees; kad grehku laiks preekſch grehku noſchehloſchanas paſees, — un winam wajag kahdreiſ paeet — kas tad atlikſees, ja ne muhſchiga elle? Pret ſcho uſſtahjas tikai dſejneeki ſawàs ſapnàs un neihſtee filoſofi ſawâs pahrdomaſchanâs. Bet filoſofu domas iſrahdijàs par maldu uguntinam jau no paſchas wehſtures ſahkſchanàs. Kad man no weenas puſes ir zaur nowehroſchanu eeguhti peedſihwojumi un weſels prahts, bet no otras puſes ir tikai filoſofu domas un dſejneeku ſapni, tad man naw ilgi jakawejàs prahtojot, kam no teem tizet. Ja wehl pee tam nowehrojumu, peedſihwojumu un weſela prahta puſê, zihnâ ar kabinetu filoſofu pahrdomaſchanam, ſtahw pateeſa Deewa wahrda mahziba, tad, ſaprotams, wina nem pahrſwaru.

Elle ir. Elles eſamiba ir tizamaka, neka tas, ka juhs ſchodeen gulet eedami rihtâ uſmodiſatees. Katrâ ſinâ domajams, ka juhs uſmodiſatees, bet warbuht ari nè; bet elles eſamiba ir neapſchaubama pateeſiba, un nahkoſchà reiſâ, kad juhs nopirkſeet grahmatu, zik labi wina ari nebuhtu ſarakſtita, jeb kad aiſeeſeet paklauſitees kahda zilweka lekziju, zik daili winſch ari nerunatu, — man weenalga, waj juhs aiſmakſaſeet pusrubli, rubli, waj diwi, lai dſirdetu, kà winſch no grahmatas waj lekzijas zentiſees jums peerahdit, ka elle naw — tad ſineet, juhs iſtehrejat pusrubli, rubli jeb diwi, lai taptu peemulkoti. **Elle ir.**

2. Kas elle ir par weetu.

Pirmkahrt, elle ir **breeſmigu meeſigu zeeſchanu weeta.** Tas ir ſkaidri redſams no Jaunàs Deribas. Biswairak leetojamee wahrdi neatgreeſigo grehzineeku likteņa apſihmeſchanai, kà „nahwe un „paſuſchana", weenmehr tur atkahrtojas. Ko noſihmè nahwe un paſuſchana? Deews ir papuhlejees iſwehlet ſkaidrus noteikſus iſteizeenus. Juhs atradiſeet Wina iſſkaidrojumus par paſuſchanu Par. 17:8, ſalihdſinot ar Par. 19:20 un Par. 20:10. Par 17:8, ir ſazits, ka ſwehrs „ees bojâ" (orig.: paſuſchanâ). Ja war noteikti uſrahdit, kur ſwehrs eegahjis, tad mehs dabuſim iſſkaidrojumu no paſcha Deewa par to, kas ir paſuſchana jeb bojâ eeſchana. Greeſchatees pee Par. 19:20. Juhs redſeſeet, ka ſwehrs un wiltigais praweets bija eemeſti uguns ſankî, „kas deg ar ſehru". Greeſchatees pee Par. 20:10 un juhs eewehroſeet, ka 1000 gadus pehz ſwehra un wiltigà praweeſcha eemeſchanas uguns ſankî, pats ſatans top tur eemeſts, kur ſwehrs un wiltigais praweets **paleek** wehl pehz 1000 gadeem, un wini „taps moziti deenam un naktim muhſchigi muhſcham". Pehz paſcha Deewa iſſkaidrojuma „paſuſchana" atrodas muhſchigu mozibu ſankî. Tagad apſkatiſimees, kahds ir Deewa iſſkaidrojums par nahwi. Scho iſſkaidrojumu juhs atradiſeet Par. 21:8: „Bet teem baiſigeem un netizigeem un neganteem un ſlepkaweem un mauzineekeem un elku kalpeem un wiſeem melkuļeem buhs ſawa daļa taî ſankî, kas deg ar uguni un ſehru; **ta ir ta otra nahwe".** Pehz paſcha Deewa wahrdeem „nahwe" ir atraſchanàs „uguns un ſehra ſankî"; ſchis ir tahds pats iſſkaidrojums, kà par „paſuſchanu".

„Bet, — kahds ſazis, — tas wiſs ir loti alegoriſki*). Labi, es negribu par to ſchoreiſ ſtrihdetees, bet neaiſmirſteet, ka Deewa peemehri apſihmè faktus. Daſchi, laſot Bibeli un atrodot winâ kahdu ne wiſai patihkamu weetu, ſaka, ka ta ir lihdſiba un domà, ka ar to nu wini tikuſchi wakâ. Juhs loti maldatees, domajot, ka juhs no winas eſat atſwabinajuſchees, noſaukdami winu par lihdſibu. Ko noſihmè lihdſiba? Deews naw melkulis, un Wina lihdſibas nekad nepahrſpihlè pateeſibu; katrâ ſinâ, peeweſtâs weetâs loti ſkaidri teikts, ka elle noſihmè wisbreeſmigakàs meeſas zeeſchanas. Atminеet ari to, ka nahkoſcho dſihwi mehs nedſihwoſim, kà gari beſ meeſas. Schi, muhſu laikôs tik leelâ mehrâ iſplatita teorija par dwehſeles nemirſtibu neatkarigi no meeſas, pehz kuras mehs itkà lidinamees kà gari beſ meeſas, naw nekas zits, kà platoniſka filoſofija, un ne Jaunàs Deribas mahziba. Pehz Bibeles mahzibas nahkoſchâ paſaulê atpirktai dwehſelei buhs meeſa, ne tahda meeſa, kà ſcheit, bet gluſchi zitada, tomehr wina buhs meeſa, pilnigi peeſtahwoſcha iſpirktai dwehſelei, kura winâ eemahjo un nem dalibu pee wiſas winas ſwehtlaimibas. No otras puſes tàpat paſuduſchà dwehſele ari eetehrpſees meeſâ, ne tajâ, kurâ wina tagad peemiht, bet paſuduſchai dwehſelei peenahzigâ meeſâ, un mahjos winâ un nems dalibu pee wiſàm winas zeeſchanam. Pat ſchinî dſihwê mehs redſam, ka eeſchkigs dwehſeles grehks rahda juhtamas fiſiſkas zeeſchanas. Zik daudſi no klahteſoſcheem ſchinî brihdî zeeſch breeſmigas ſahpes pee meeſas, kuras zelas no winôs

*) Lihdſibâ runats.

apslehpta grehka! Es reis apmekleju slimnizu, kur apmehram 1200 zilweku mozijàs nepanesamàs fisiskàs zeeschanàs, un galwenais ahrsts man isskaidroja, ka wisi schee 1200 zeeteji nowesti schinî stahwoklî zaur kahdu sinamu sewischku grehku. Mani draugi, elle ir slimniza preeksch wisas pasaules neisahrstejami slimeem, kurâ laudis dsihwo, mozidamees breesmigàs nebeidsamàs sahpès.

2. Bet kaut gan ellè ir fisiskas zeeschanas, tomehr tas ir tas wismasakais. **Elle ir atminu un apsinas kodeenu weeta.** Atminatees bagatneeku ellè, kuru mums rahda Kristus, kur Abraams bagatneekam saka: „Peemini!“ (Luk. 16:25). Nedaudz panehma bagatneeks lihdz no ta, kas winam bij semes wirsû, bet weenu leetu winsch panehma — winsch panehma lihdz sawu atminu. Juhs, kas turpinat grehkot un gatawojatees pawadit muhschibu ellè, juhs neko nepanemseet lihdz no ta, kas jums ir schinî brihdî, bet weenu leetu juhs panemseet lihdz, proti — juhsu atminu. Juhs, wihreeschi, atminesatees seeweetes, kuru dsihwi juhs sasitat un ispostijat, un juhs, seeweetes, atminesatees dsihwi, kuru juhs pawadijat ispreezàs, dsihdamees pehz pasaules un weeglprahtibas, kamehr juhs buhtu warejuschas dsihwot preeksch Deewa. Juhs atmineseet Kristu, kuru juhs atstuhmat, un tos gadijumus, kad jums bij isdewiba isglahbtees, bet juhs winus neisleetojat. Naw leelakas mokas zilwekam kà sahpes zaur atminam, kuras pazekas kà apsuhdsetajas. Man manâ kantorî bija gadijumi redset, ka spehka pilni laudis raudaja kà behrni. Kas tad bij notizis ar wineem? Winu atmina bij usmodusès. Es biju leezineeks, kà zilweks, ar meesasbuhwi kà atletam, nokrita us grihdas un lozijàs raudàs un waidòs. Kas ar winu bij notizis? Atminas bij augschamzehluschàs. Beeschi sapulzes beigàs pee manis schigli peenahza daschi no klausitajeem un bahlu seju, saspeestàm luhpam un isbailu pilnu skateenu, luhdsa daschas minutes sarunatees ar wineem. Kas par leetu? Atminas lausàs teem wirsû. Juhsu atmina ees jums lihdz, ja atmina un apsina nesanem apmeerinajumu schinî dsihwè zaur masgaschanos Kristus asinîs un zaur wisupeedewigo Deewa schehlastibu — tad tàs nekad neapmeerinasees. Elle ir weeta, kur laudis taps wajati no atminam un zeeschanam.

Kahdreis Mudija kgs lika man preekschâ pawisinatees ar winu; netahlu pabrauzis winsch nogreesàs rudsu laukâ un, sirgu apturejis, sazija: „Redseet, schî ir ta weeta, kur tas notika!“ — „Kas notika?“ es prasiju. „Waj tad juhs to notikumu neatmineet“, — winsch atbildeja, — „par kuru es jums stahstiju Tschikagâ, un juhs mani luhdsat parahdit jums to weetu, kur ihsti tas notikàs. Un te“, winsch turpinaja, „tas notika“. Kas tad tas bij par notikumu? Mudija kungs kà jauneklis, strahdaja us lauka kopâ ar kahdu pusmuhscha strahdneeku. Peepeschi strahdneeks apstahjàs darbâ un sahka ar lahpstu fist akmeni. Mudija kungs paskatijàs us winu. Leelas asaras riteja pahr wina waigeem, un winsch teiza: „Dwait, kad es biju jauns kà tu, es atstahju tehwa namu, mekledams sew usturu.“ Schis naminsch stahweja us kalna, un Mudija kungs, sarunajotees, parahdija us winu ar roku. „Kad kahpu pàr sleegsni, mahte man eedewa Jauno Deribu, sazidama: „Mans dehls, dsenees papreeksch pehz Deewa walstibas un Wina taisnibas, tad wisas zitas „leetas tew taps peemestas.“ Es aisgahju us tuwejo pilsehtu,“ — winsch turpinaja; — „swehtdeenâ aisgahju us basnizu. Sludinatajs eesahka sprediki. Winsch nolasija Mat. 6:33, par kuru winsch gribeja runat. Skatotees un rahdot ar roku taisni us mani, winsch issauzàs: „Jaunais zilweks, dsenees papreekschu pehz Deewa walstibas un wina taisnibas, tad wisas schàs leetas tew taps peemestas.“ Strahdneeks turpinaja: „Es aisgahju no basnizas, bet mani plosijàs breesmiga zihna; man rahdijàs, ka wisi sludinataja wahrdi atteezàs us mani. Nè, — es apnehmos, — es wispirms eekahrtoschos dsihwè, un tad tapschu tizigs.“ Tad winsch turpinaja tahlak: „Pelnas es tur neatradu un aisgahju us zitu pilsehtu; tur es dabuju darbu. Man bija paradums swehtdeenàs eet basnizâ. Pehz daschàm swehtdeenam sludinataja atkal teiza sprediki par Mat. 6:33: „Dsenatees papreeksch pehz Deewa walstibas un Wina taisnibas, tad jums wisas schàs leetas taps peemestas.“ „Dwait“, sazija strahdneeks, — „man likàs, ka winsch us mani skatas un rahdot ar pirkstu taisni us mani saka: „jaunais zilweks, dsenees wispirms pehz Deewa walstibas un Wina taisnibas, tad wisas zitas leetas tew taps peemestas. Es isgahju no basnizas, un apsehdos us kahdu kapu. Manâ sirdî atkal atjaunojàs breesmiga zihna; beidsot es tomehr nospreedu: eekahrtoschu sawu dsihwi.“ Gausi winsch nobeidsa stahstu: „Dwait, no tàs deenas lihdz schim taikam Deewa Gars ir mani atstahjis, un es esmu gluschi weenaldsigs tapis.“

„Tanî laikâ“, — sazija D. Mudijs, — „es to nesapratu. Es pats biju wehl netizigs. Es nobrauzu us Bostonu un tur atgreesos pee ta Kunga. Tad schis gadijeens tapa man gluschi saprotams. Es aisrakstiju sawai mahtei, luhgdams winu man pasinot, kas ar scho zilweku wehlak notizees, un wina man atbildeja sekoscho; „Dwait, winsch palika ahrprahtigs un winu eelika ahrprahtigo namâ.“ Weenreis, buhdams netahlu no tureenes, es winu apmekleju slimnizâ. Kad es pee wina peegahju, winsch pawehrsa us mani sawu besprahtigo skateenu un, rahdot us mani ar pirkstu, nomurminaja: „Jaunais zilweks, dsenees papreekschu pehz Deewa walstibas un wina taisnibas, tad tew wisas zitas leetas taps peemestas.“ Toreis es preeksch wina it neko newareju darit. Es atkal aisbrauzu us Bostonu. Pehz kahda laika es pahrbrauzu mahjàs un atkal apjautajos par winu. „Ak,“ atbildeja man mahte: „winsch tagad ir sawàs mahjàs, bet wahjprahtigs un atrodas beszeribas stahwoklî“. Es aisgahju pee wina mahjàs. Winsch sehdeja schuhpodamees us krehsla, — nosirmojis wezis. Man parahdotees winsch, rahdot us mani ar pirkstu, sanehma mani ar wahrdeem: „Jaunais zilweks, dsenees papreekschu pehz Deewa walstibas un wina taisnibas, tad wisas zitas leetas tew taps peemestas.

Atminas nolaupija winam prahtu.

Draugi, elle ir pasaules ahrprahtigo nams, kur laudis teek wajati no atminam.

3. Bes tam, **elle ir neapmeerinamu, mozofchu wehleschanos weeta.** Atminatees, ko mums teiza Jesus par bagatneeku ellê. Bagatais wihrs saka: „Suhti Lazaru, lai tas sawu pirkstu eemehrz uhdenî un dsisina manu mehlij; jo es zeeschu leelas mokas schinîs ugunsleesmâs." Luk. 16:24. Kas mums stahdas preekschâ schaî bildê? Tas, ka preekisch nahkamàs pasaules juhs panemseet sew lihds wehl kaut ko: juhs aisnesiseet turp wehleschanàs, us kuràm buhwejàt sawu dsihwi schinî pasaulê: ellê buhs degoschas wehleschanàs un kaislibas wisaugstakà pakahpê, kuras tur netaps apmeerinatas. Juhs, laudis, kas dsihwojeet grehkâ, aisrauti no schîs pasaules, pehz ka teezas juhsu dsihwe? Juhs aitihsteet sawâs dwehselês kaislibas un wehleschanàs, kuras walda par jums, bet apmeerinajumu nebuhs winàm taî pasaulê, us kuru juhs ejat. Laimigs ir tas, kura domas schinî dsihwê ir aisnemtas no ta „kas ir augschâ," bet ne no sawu teeksmu un wehleschanos attihstischanas, — kuras neatradis apmeerinajumu, taî pasaulê, us kuru mehs zelojam. Noschehlojams un nelaimigs ir tas, kas atrodas sem kaislibu un wehleschanos waras, kuras winsch sewî attihstijis, un kuràm naw apmeerinajuma taî pasaulê, us kuru mehs zelojam.

4. Tahlak, **elle ir kauna weeta.** Ak, breesmigàs zeeschanas, kas zehlàs leelà kauna dehl, un ispostija zilweka dsihwi! Amerikâ pee mums bankâ bija weens kaseers, zilweks ar zenschanos tapt bagats; preekisch schi mehrka winsch isleetoja bankas fondus, zeredams, pee pirmàs isdewibas atdot peesawinato naudu. Bet usnehmums, kurâ winsch noguldija kapitalu, neisdewàs. Winam laimejàs deesgan ilgi west grahmatas tahdâ kahrtibâ, ka rewidents neko nepamanija. Tomehr atnahza deena, kad rewidents, zaurluhkojot grahmatu, eewehroja truhkumu. Winsch pasauza kaseeri, un tam wajadseja atsiht sawu nedarbu. Winu aresteja, noteesaja un eeslodsija zeetumâ.

Winam bija skaistule seewa un skaists behrns — meitene, lihdsiga engelim. Kahdu laiku pehz wina apzeetinaschanas, masà meitene pahrnahza mahjâs, tà raudadama, itkà winas masâ firsniņa puschu plihstu. „Ak, mamma," — wina sauza, — „es nekad wairs neeeschu us skolu. Aissuhti pehz manàm grahmatam!" „Mans mihlulit," atbildeja mahte, domadama ka tàs ir tikai behrna eedomas, — „tew wisadâ sinâ jaeet atpakal us skolu." — „Nè, mamma", — pastahweja meitina, „es wairs nekad neeeschu, aissuhti pehz manàm grahmatam!" „Kas tad ar tewi notika?" mahte prasija. „Weena no skolneezem man schodeen sazija," behrns atbildeja, „ka mans tehws esot „saglis". Ak, kahds zeetsirdigs siteens!" Mahte, sinams, saprata ka behrns wairs newar atgreestees skolâ. Schis eewainojums bij nahwigs. Maigais seedinsch sahka wiht. Atsauza ahrstu, bet wisa wina mahksla israhdijàs par nespehzigu. Behrns turpinaja wahrgt, un, beidsot, nolikàs pilnigi us gultas, un ahrsts bija speests sazit mahtei: „Kundse, man juhs jabeedina, mana mahksla scheit nelihds, es scheit esmu besspehzigs, behrna sirds neistureja siteenu. Juhsu meitina ir nolemta nahwei." Mahte eegahja mirejas istabâ un prasija: „Mihlulit, waj tew naw kahda wehleschanàs, kuru es waretu ispildit?" „Ak ja, mamma!" — meitina sazija, — „aissuhti pehz papus. Lai winsch atnahk un atkal noleek sawu galwu us spilwena blakus manai galwai, kà winsch to agrak darija." Bet wai, schi wehleschanàs nebija ispildama. Tehws atradàs aiz dselsu restem. Mahte greesàs ar luhgumu pee gubernatora, bet winsch atbildeja: „Tas nestahw manâ warâ." Aissuhtija pee zeetuma preekschneeka. Wina atbilde bij: „Tas nestahw manâ warâ." Bet lihdszilweku sirdis bij tà satreektas par notikuscho, ka daudsi greesàs pee teesnescha, pee swehrinatà preekschsehdetaja un pee gubernatora, sastahdija luhgumrakstu un dabuja atwehli atlaist tehwu polizijas pawadibâ us mahjam. Winsch atbrauza mahjâs wehlu wakarâ un eegahja istabâ. Ahrsts winu sagaidija. „Es jums eeteizu," — winsch sazija, — schodeen pat eet pee juhsu meitinas, es baidos, ka wina lihds rihtam nedsihwos." Tehws peegahja pee durwim us winas istabu un atwehra tàs. Meitina ahtri apgreesàs. „Ak, papu," — wina sazija, — „es biju pahrleezinata, ka tu tas esi! Es sinaju, ka tu atnahksi. Papu, panahz pee manis un noleez sawu galwu us mana spilwena, blakus manai galwai, kà tu to daudsreis dariji agrak." Spehzigais wihrs noleeza sawu galwu us spilwena, un meitina, mihli pee wina peeglauduses ... nomira. Nomira kà kauna upurs. Draugi — elle ir pasemoschanas weeta, kur wisi tiks apkaunoti.

5. **Elle ir weeta, kur atrodas wissliktakà sabeedriba.** Waj juhs wehlatees eepasihtees ar elles sabeedribu? Islaseet Par. 21:8. „Bet teem bailigeem un netizigeem un neganteem un slepkawam un mauzineekeem un burwjeem un elku kalpeem un wiseem melkuleem buhs sawa daka taî sankî, kas deg ar uguni un sehru; ta ir ta otra nahwe." Redseet, tahda ir elles sabeedriba. „Ak", — daschs issauksees, „tatschu daudsi leeli un apdahwinati zilweki eet turp." Warbuht, bet klausatees. Waj daudz wajag, lai wisapdahwinatakais zilweks galigi nogrimtu tamlihdsigâ pasaulê? Aisbrauksim us Tschikagu. Es tur waretu nokahpt wissemakâs alâs un usrahdit laudis, kuri kahdreis bija ahrsti, swehrinati adwokati, kongresu preekschsehdetaji, profesori, tirdsneezibas weikalôs pirmo weetu eenemoschi laudis un pat sludinataji, bet kuri tagad dsihwo kopâ ar laulibas pahrkahpejeem, sihlelajeem un ar wiseem semeem un launeem laudim. Kà wini tur nokluwa? Wini **pamasam** sahka grimt.

1864. g., kad demokratiskà partija eewehleja Georgu Maklelenu par Saweenoto Walstu presidentu, tad mans tehws bij kà delegats Tschikagas saeimâ. Mehs tanî laikâ dsihwojam Nujorkâ. Winsch muhs, behrnus, panehma lihds un, atstahjis muhs netahlu masâ weentulâ pilsehtinâ Mitschiganâ, pats aisbrauza us saeimu, no kuras atpakal

braukdams, panehma muhs lihdſ uſ rihteem. Wilzeens bij pahrpildits ar politiſkàs kuſtibas wadoneem. Aiſbraukuſchi lihdſ ſinamai weetai, mums wajadſeja pahrſehſt uſ kuga. Kugis bija pahrpildits ar demokratiſkàs partijas wadoneem, un mums bija politiſka ſapulze, kura wilkàs tanî wakarâ ſtundam ilgi. Weens pehz otra muhſu wisſlawenakee runataji uſſtahjàs ar runam, wehrſtàm uſ tautu, bet weens ſtarp wineem aptumſchoja wiſus zitus. Kad ſchis zilweks uſſtahjàs, wiſi tapa itkà mehmi ſem wina daikrunibas eeſpaida, wiſi bija itkà elektriſeti no wina un es, toreiſ aſtongadigs ſehns, biju aiſgrahbts no ſchi oratora daikrunibas ſpehjam.

Daudſ gadi pagahja no ta laika. Reiſ es iſgahju paſtaigatees pa plawu. Redſu, guļ plawâ kautkas beſ noteikta weida, apklahts dubteem, pahrwarets no meega un krahz, lihdſigi zuhkai, kura pahrehduſès. Tuwak peeejot es eeraudſiju, ka tas ir zilweks, bet wai! tas pats, kas tanî eewehrojamâ wakarâ aiſrahwa ſew lihdſ wiſus kuga paſaſcheerus. Winſch bij dſili grimis. Wehlak winſch nomira wahjprahtigo namâ dehl ſtipra dſehreena un tabakas leetoſchanas.

Pa muhſu wiſpaſaules iſſtahdes laiku kà augſtu weeſu uſnehmejas bija eewehletas daſchas dahmas. Weena no winàm, kura ſtahweja ſewiſchki tuwu Potter Palmer kundſei, ſeeweeſchu komitejas preekſchſehdetai, apbuhra wiſus ar ſawu ſkaiſtumu un aſprahtibu.

Neilgi preekſch manas aiſbraukſchanas no Tſchikagas, kad es gatawojos zelot pa paſauli, daſchi no maneem beedreem, ſtrahdadami pa Tſchikagas padibenem, meklejot iſſtumtos un aiſmirſtos, gribedami teem palihdſet, uſduhràs uſ nelaimigu ſeeweeti, apauguſchu kà ſwehrs: ar iſſpuruſcheem dubļu pilneem mateem, ar wairak nedeļas nemaſgatu ſeju, pa puſei apgehrbta ſkrandâs — ihſta drupu bilde. Sarunâ ar winu iſrahdijàs, ka ta bija ta pate ſeeweete, kura bij Potter Palmer kundſes draudſene wiſpaſaules iſſtahdes ſwinibu laikâ. Wina bij grimuſe tik dſili dehl kaiſligas kokaina leetoſchanas.

6. Wehl weena peeſihme. **Elle ir paſaule beſ zeribas.** Daſchi ſaka, ka wahrdam aiónios, tulkojumâ „muhſchigs“, nemaſ naw tahdas noſihmes, bet tà runajot wini waj nu nekad naw mehginajuſchi eedſiļinatees eekſch ta, par ko ſpreeſch — kas laikam buhs wiſpareiſaki — jeb — wini runà ſaltus melus. Pilnigi pareiſi, ka ſchis wahrds ne weenmehr noſihmè beſgalibu. Wajaga par ſchi wahrda noſihmi ſpreeſt, ſkatotees kahdâ ſakarâ winſch teek leetots. Mat. 25:46 mehs laſam ſekoſcho: „un weeni ee-ees **muhſchigâ dſihwoſchanâ** un ziti **muhſchigâs mokâs**“ un ja pirmâ gadijumâ ſchis wahrds noſihmè beſgalibu, tad pehz wiſeem iſſkaidroſchanas likumeem winam ir tahda pat noſihme ari otrajâ, bet pirmâ gadijeenâ wehl neweens nekad naw apſtrihdejis wina noſihmi.

Ir wehl greeku iſteizeens „eis tous aionas ton aionon“ (muhſchigi muhſcham), kurſch diwpadſmit reiſes minets Bibelê, aſtonas reiſas atteezotees uſ Deewa eſamibu un Wina waldibas ilgumu, weenreiſ par taiſno ſwehtlaimibas ilgumu un wiſôs zitôs gadijumôs atteezotees uſ ſwehra, wiltigà praweeſcha un neatgreeſigo ſodiſchanu; tas ir tas ſtiprakais wahrds, kuru leeto preekſch neaprobeſchotas beſgalibas apſihmeſchanas. Draugi, es eſmu iſpehtijis wiſu Bibeli, gribedams atraſt kaut weenu zeribas ſtaru preekſch neatgreeſigi miruſcheem, kaut druſziņ atſpihduma no kautka, ko mehs waretu ſaukt par zeribas ſtaru! Pee wiſas Rakſtu weetu pehtiſchanas un iſſkaidroſchanas, pehz wiſeem iſſkaidroſchanas likumeem, daudſ gadu laikâ, kuri ir pagahjuſchi weltâ mekleſchanâ, es neeſmu atradis, ka neatgreeſigeem tiktu dota jebkahda zeriba. Es ſinu Rakſtu weetas, uſ kuràm laudis atſauzas, bet ja uſmanigi apluhko, kahdâ ſakarâ winas ir leetotas, un ja pateeſi grib meklet winu ihſto noſihmi, newis zenſtees winu peeſkanot ſinamai teorijai, tad neweena no winàm neapſtiprina to noſihmi, kuru winàm peeleek. **Jaunà Deriba nedod neweenu zeribas ſtaru teem, kuri mirſt beſ Kriſtus.** Tas, kurſch uſdroſchinas to apgalwot, dara to, ko pats Deews naw darijis. „Muhſchigi muhſcham“ — ſkan nemeera pilnàs uguns juhras nekluſoſchâ trokſnî. Tahda, luhk, ir elle, meeſigu zeeſchanu weeta, mozoſchu apſinas kodeenu weeta, neapmeerinamu ploſoſchu ilgu un wehleſchanos weeta, ļaunas ſabeedribas weeta, kauna weeta, weeta beſ zeribas.

3. Kà mehs no winas waram iſbehgt?

Atbildi uſ ſcho war dot diwi wahrdôs. Iſglahbtees no elles war tikai pa weenu zeļu — peenemot Jeſu Kriſtu par ſawu perſonigu glahbeju, atſihſtot par ſawu Kungu un Mahzitaju, atklahti apleezinot Winu wiſas paſaules preekſchâ un zaur paklauſigu dſihwi, kura peerahda tizibu. Bibele ir ļoti ſaprotama, atteezotees uſ ſcho jautajeenu. Greeſchatees pee Ap. d. 4:12: „Un peſtiſchana naw zaur zitu neweenu, jo aridſan zits wahrds apakſch debeſs zilwekeem naw dots, zaur ko mums buhs muhſchigi dſihwot.“ Jahn. 3:36: „Kas tik uſ to Dehlu, tam ir muhſchiga dſihwiba: bet kas tam Dehlam neklauſa, tas dſihwi neredſès, bet Deewa duſmiba uſ ta paleek.“ Mat. 10:32. 33: „Tad nu ikkatru, kas Mani apleezinàs zilweku preekſchâ, to ari Es apleezinaſchu ſawa Tehwa preekſchâ, kas ir debeſîs. Bet kas Mani aiſleegs zilweku preekſchâ, to Es aridſan aiſleegſchu ſawa Tehwa preekſchâ, kas ir debeſîs.“ 2. Teſ. 1:7—9: „Un jums, kas topat apbehdinati, dot atweegloſchanu lihdſ ar mums, kad tas Kungs Jeſus parahdiſees no debeſim ar ſawa ſpehka engeļeem, ar uguns leeſmam ſodit tos, **kas Deewu nepaſihſt un kas ir nepaklauſigi muhſu Kunga Jeſus Kriſtus ewangelijumam.** Tee par ſodibu zeetis muhſchigu ſamaitaſchanu no ta Kunga waiga un no Wina ſpehka godibas.“

Galwenais jautajeens ir tas: waj juhs peenemſeet Kriſtu ſchodeen? Draugi, elle ir pardaudſ breeſmiga, lai wehl weenu gadu paliktu breeſmâs turp nokļuht; par daudſ breeſmiga, lai wehl weenu mehneſi padotos breeſmam turp nokļuht; par daudſ breeſmiga, lai wehl weenu nedeļu buhtu breeſmâs turp nokļuht; par daudſ

breesmiga, lai wehl weenu deenu padotos breesmam turp nokluht. Wisas juhsu un manas muhschibas liktens war buht isspreests weenas deenas laikâ.

Par daudz bailigi atlikt scho leetu pat us weenu stundu; par daudz breesmigi atlikt to pat lihdz manas runas beigam. Peenemeet Kristu tuhlin. Es sinu, ko daschi no jums saka, jeb ko jums satans eetschukst. Winsch saka: Neesi glehwulis; wini grib zaur bailem tewi peespeest atgreestees." Klausatees, waj ta ir glehwuliba paklausit prahtigàm bailem? Waj ta ir waroniba — dotees breesmâs bez wajadsibas? Eedomajatees, ka no schejeenes iejot, es peepeschi eeraugu no uguns apnemtu ehku. Augschejâ stahwâ pee loga sehsch zilweks besruhpigi lasidams grahmatu. Es redsu wina stahwokka breesmas un kleedsu winam: „Behdz, tawas dsihwibas deht, mahja deg." Un peepeschi schis zilweks, isleezees zaur logu, ussauz: „Es neesmu bailigs. Tu mani neisbeedesi." Kas winsch tad ir: waronis waj besprahtis?

Weenreiz wakarâ es gahju us mahjam pee wezakeem. Tagad wini abi ir debesîs. Nokahpis no wilzeena, es sahku eet us zitu pusi. Man gluschi nemanot pa scho zelu brauza ahtrwilzeens. Tuwumâ stahwoschais wedejs, redzedams manas draudoschàs breesmas, stipri usklee dza: „Toreja kungs, wilzeens nahk, ejat nost no zeļa!" Es winam nekleedsu pretî: „Es neesmu glehwulis, tu mani neisbeedesi." Es nebiju tahds mukkis. Es nogahju no zeļa, un ja es tà nebuhtu darijis, tad es neatrastos sche un newaretu jums atstahstit scho notikumu. Draugi, juhs atrodatees us tamlihdsiga zeļa: pa scho zelu, jau netahlu, es dsirdu troksni un rihbeschanu no ahtri tuwojoschàs Deewa dusmibas un, balsi pastiprinot, es jums sauzu: „Ejeet nost no zeļa us elli! Peenemeet Kristu schobeen pat! Peenemeet winu nekawejot!" Ja juhs eseet prahtigi laudis, juhs tà darisseet; bet ja juhs tà nedarisseet, tad juhs buhsseet newis waroni, bet besprahta laudis.

Pamoschanàs un swehtischanàs.

Wirmo kristigo seegelis.

Pehz Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kristigaji?

Tulk. Schenija.

(9. Turpinajums).

Pee pirmeem kristigeem nebija tà, kà tas deemschehl gadas beeschi pee mums, kur Deewa behrneem ir weenmehr jasuhdzas par sawu paschu swehtischanàs truhkumu, par sawàm wahjibam un nepilnibam. Pirmee kristigee stahweja tanî sinâ daudz augstaku.

Wini issargaschanàs

no wiseem tihscheem grehkeem bij tik eewehrojama, ka tee wareja, kur tas bija wajadsigs, paganu preekschâ droschi sazit: „Mehs dsihwojam newainojami un schkihsti, deewbijigi, taisni un labi; mehs nepeekopjam netikumus; muhs nepahrwahr launas kahribas; mehs nekrihtam neschkihstibas kaunâ un mehs eeturam ihsteno zeļu wisôs labôs tikumôs"

Schi paschslawe schanàs bija, protams, aklajeem pasaules behrneem nesaprotama. Wini usluhkoja to par aplamu pahrspihle schanos. Jo wini nesinaja ne is Deewa Wahrda, nedz ari is peedsihwojumeem ko zitu, ka to, ka zilwekam wajaga grehkot, gluschi kà tas noteek wehl schodeen pee tahdàm dwehselem, kuras jau sawu teesu gaismas ir dabujuschas un ir pa solim spehruschas tizibâ un swehttapschanâ us preekschu. Tahdi nepasihst Deewa schehlastibu un Wina spehku, kà arito, zik leela wara ir schim Deewa ihpaschibam pahr zilweku.

Protams, ka pirmee apgaismotee kristigee sinaja isschkirt grehka esamibu no grehka darijuma. (1. Jahņa 1:8; 3:8. 9). Wini peerahdija zaur sawu dsihwi, ka ir eespehjams isdsihwot bez launprahtibas grehkeem, kaut ari wehl zilwekam daschs grehks peemiht. Tà lasam: kaut gan dusmas us sawu brahli naw peeskaitamas pee teem grehkeem, kas pelna elles sodibu, tomehr us dusmotaju kriht teesas sods. Bet ikweens grehks ir pret Deewa bausli; tadehļ ari wahjibas grehks pahrkahpj bauslibu, un ar wiltigàm, jeb neleetigàm domam, wahrdeem un darbeem teek allasch grehkots pret Deewa bauschļeem. Bet schee ir wahjibas, ne launprahtibas grehki — isnemot, ja pehdejee top 'par eeradumu.

Tà pirmee kristigee nekad neapgalwoja lepnâ stulbumâ, it kà wini lihdz ar sawu atgreeschanos buhtu peepeschi tikuschi wakâ no eedsimtibas grehka saknes, kuras wahjiba, teem meesâ dsihwojot, wehl allasch parahdijàs, bet tomehr ar laiku kļuwa arweenu masaka. Pakahpeni us to tika apsihmeti schahdi:

1. zilwekam ir jaatraujas no launeem darbeem,
2. pehz tam no launeem wahrdeem un
3. pehdigi — no launàm domam.

Tà wini usstahjàs pret jau toreiz pamoduschos maldu mahzibu, leezinadami, ka zilweks tik weenigi zaur Deewa schehlastibu war west besgrehzigu dsihwi, bet newis pats no sewis. Ja kahds kristigs zilweks, kaut gan ne bez wahjibas, tatschu bez launprahtibas grehkeem dsihwo un ikdeenas Swehtâ Luhgschanâ sanem grehku peedoschanu, kà ari winsch peedod saweem paradneekeem, tad tahds mirdams pahreet droschi muhschigâ dsihwoschanâ.

Tà tad pirmee kristigee atschkihra pahrgalwigos grehzineekus no wahjajeem. „Ne wisi tee," stahw rakstits kahdâ atteezigâ weetâ, „ir besdeewji, kuri ir grehzineeki; bet besdeewigais ir wisadâ sinâ grehzineeks; jo

eekſch beſdeewja walda grehks, bet eekſch deewbijigà tas wairs newalda, kaut gan minâ wehl eemahjo grehks. Deewbijigais atturas no miſeem negantibas zeļeem, un kaut winam ari netruhkſt uſ tam kahrdinaſchanas, tatſchu winſch zaur Deewa ſpehku atraujas no wiſa ļaunuma. — Tee, kuri kalpo meeſas prahtam, newar ſtrahdat garigus darbus, nedſ ari garigee ļaudis meeſigus. Tiziba newar ſtaigat pa netizibas zeļeem, un netiziba pa tizibas zeļeem. Uſtizigais naw wehl ar to apmeerinats, ja winſch tikahrigi atturas noſinameem grehkeem, bet winſch mahzas tſchuhſku paſiht un nonahwet jau ſawu ſirdsdomu wisdſiļakâ un ſlepenakâ ſtuhritî. Jo Deews teeſà ſirſchu domas un kur zilweka roka nedara netaiſnibu ļaunedamàs tik ahrigi no grehka, tur ſirds jau ir Deewa baufli pahrkahpuſi."

„Jhſtens zihnitajs," tà laſam tahļak, „ir pats ſew eenaidneeks un karo pret ſawu ſirdi; ari ſawàm ļaunàm domam winſch zihnas pretî. Bet pahrejo — grehka un eedſimta ļaunuma pilnigu iſdeldeſchanu tizigais atſtahj weenigi Deewiſchkai Warai. Jo zilweks no ſawas puſes war tik pret ļaunuma zihnitees un tam pretotees. Winam ir jazihnas pret ſawàm ſlepenàm domam gluſchi kà pret ſlepkawu. Ja prahts turpina zihnitees, tad winſch eeguhſt ſoli pa ſolim uſwaru. Un kaut ari dwehſele teek daſchâ labâ zihninâ no grehka pee ſemes paſiſta, tomehr ta nemitas puhletees, kamehr panahk galigu uſwaru. Ja uſwaru eeguwuſe dwehſele paleek paſtahwiga un wairs neatlaiſchas no ſawas uſwaras, tad ſchahda dwehſele top beidſot ſpehziga un apſkaidrota, un ta pahrwahr eenaidneekus pilnigi. Pilnibu ſaſneegufi dwehſele pahrwahr ari nahwi."

„Wiſeem ſwehtajeem ir jaeet pa ſchauro, behdu pilno zeļu, lai patiktu ſawam Deewam, lihdſ galam. Ja buhtu eeſpehjams beſ zihnas un puhlem panahkt dwehſeles ſwehtibu, tad kriſtiga tiziba nebuhtu wairs neweenam par peedauſiſchanas akmeni; tad ari nebuhtu ne tiziba, nedſ netiziba. Kriſtigee ir ſawa debeſu Kehnina kareiwji, kuri ir apbrunojuſchees ar garigeem eerotſcheem, un wini nedrihkſt buht nekur zitur, ka pee ſawà Kehnina. Wini karo ſem Wina wadibas, Kurſch ir weenmehr ſawu ļauſchu tuwumâ."

„Jt kà weens karotajs padara otram ſaudejumu, tà ari ļaunee gari, gribedami mums kaitet, paſchi kriht, ja mehs drokſchſirdigi zihnamees. Jo tas Kungs Pats apgehrbj muhs ar ſpehku preekſch zihnas un Winſch war nolikt wiſu ſem muhſu kahjam, kas ween zeļas pret mums karot."

„Bet ja ari eenaidneeks ir uſwarets, tad nedrihkſtam wis drokſchi buht; jo kahribas greeſchas paſchas no ſewis atpakaļ un ja neeſam par ſewi nomodâ, tad tàs war zaur negaiditu uſbrukumu padarit mums leelu ſaudejumu. Dſirkſtele war ilgi uſglabatees pelnôs paſlehpuſès un nepamanita kļuht par leelu leeſmu."

„Bet," ſaka Antonijs, „tizi man, es eſmu peedſihwojis, kaneſchaubiga tiziba uſ Deewu un ſwehta dſihwoſchana ir ſtipras brunas pret ſatanu. Welns bihſtas no tizigo nomodibas, luhgſchanas un gaweſchanas, no winu lehnprahtibas un paſchaiſleedſibas, no tizigo paſemibas un leeka goda nizinaſchanas, no winu ſirdsſchehlaſtibas un duſmu nihdeſchanas, bet wiswairak no winu ſchkihſtàs mihleſtibas uſ Kriſtu. Tſchuhſka ſin, ka winai uſ ta Kunga Jeſus pawehli ir jakriht ſem taiſnà kahjam."

Kas paſihſt leelo ſpehku, kuru tas Kungs dod zaur jaunpeedſimſchanu ſaweem behrneem, tas ari ſin, ka pilniga atpeſtiſchana ir eeſpehjama.

„Pehz tam," raksta baſnizas tehws Klemens, „kad eſam peedſimuſchi no augſcheenes, tad eſam ari ſaſneeguſchi

pilnibu.

Bet ſem ſchìs pilnibas pirmee kriſtigee ſaprata pirmâ kahrtâ ſchkihſtu, taiſnu un godigu prahtu, kas meklè weenigi Deewa godu un kam pee ſawa kriſtiguma naw nekahdu blakus noluhku. Tatſchu wini ſtahweja tahļu no eedomam, it kà tee buhtu jau ſaſneeguſchi augſtako mehkri. Tà laſam ari jau daſchâs weetâs apuſtuļu rakſtôs nopeetnus paſkubinajumus uſ peeaugſchanu un dſihſchanos pehz pilnibas. (Ew. 4: 15.) Kahds baſnizas tehws iſ wehlakeem laikeem raksta: „Es tewi paſkubinu zaur to ſchehlaſtibu, kuru tu eſi dabujis, ka tu kļuhtu wehl tſchaklaks un dedſigaks ſawâ kriſtigâ dſihwê un ka tu wiſeem atgahdinatu muhſchigo dſihwoſchanu. Peeaugat tizibâ, mani brahļi, pahrbaudatees paſchi weenmehr beſ leekulibas. Neeſat meerâ ar to, kas juhs jau eſat, lai juhs warat nokļuht tur, kur juhs wehl neeſat. Bet ja juhs ſakat, ka eſat jau peeteekoſchi labu ſtahwokli ſaſneeguſchi, tad juhs eſat paſuduſchi. Peeleekat ik brihdi pee ſawa labuma pa druſkai klaht; ſolojat paſtahwigi uſ preekſchu; augat augumâ; neejat atpakaļ; nepaleekat uſ weetas; jo tas paleek atpakaļ, kas wairs neeet uſ preekſchu. Lai leekam wehrâ, ja gribam buht pateeſi kriſtigee, zik daudſ eſam ſpehkâ un tikumâ peenehmuſchees pehz ſawas jaunpeedſimſchanas. Likſim wehrâ, zik daudſ paſemibas mums ir labâs deenâs un zik pazeetibas ļaunâs; kahda eepreeza ir mums behdâs un kahda lehnprahtiba apwainojumôs, kahdu ſchkihſtibu un ſirdsſkaidribu eſam parahdijuſchi dſiļâs kahrdinaſchanâs."

Wisgaiſchaki pilniba nahk redſama zeeſchanâs. Walerianeeſchu wajaſchanâ ſemes ſogis Numidijâ lika ſawahkt leelu pulku kriſtigo ſawa teeſas krehſla preekſchâ, kuru ſtarpâ bija ari biſkapi Remiſians, Felikſs, Luzijs un ziti. Zik mehs par ſcho mozekļu tuwakeem apſtahkļeem

ko ſinam, par to mums japateizas biſkapa Zipriana wehſtulem. Winſch dod ſcheem peemineteem Kriſtus leezineekeem ſkaiſto leezibu: „Juhs eſat ta Kunga draudſe katrâ laikâ ſawu tizibu uſtizigi paſargajuſchi un negroſami turejuſchees pee ſawa Kunga bauſchkeem. Juhs eſat ſaweenojuſchi newainibu ar weenteeſibu, mihleſtibu ar weenprahtibu un paſemibu ar peeklahjibu. Juhſu lihdzeetiba uſtureja nabagus, juhſu wihriſchkiba bij paſeetibas aiſſargs un juhſu newainojamà dſihwes gaita ſtingri uſtureja tikumibu.“ Tad Ziprians turpina: „Lai nu nekas netruhktu, tad eedroſchinat un eerosinat zaur ſawàm leezibam un zeeſchanam wiſus brahļus uſ preezigu nahwes gahjeenu un droſchu aſinsleezibu. Ejat paſchi ar waronibu pa preekſchu, lai ganams pulks ſeko ganam un lai wiſi ſanem weenadus kronus no ta Kunga.“

Bet ſcheem ſawahkajeem ari bij jaiſtur gruhtas zihņas. Kad wini uſ ſoga jautajumeem bija ſtingri un noteikti ſawu Kungu un Mahzitaju apleezinajuſchi, tad tee tika ar dſelſchaineem ſpeekeem pehrti, un pehz tam ſaiſtiti ſmagàs dſelſu waſchàs. Ziprians meerina tadehļ winus ſawàs wehſtulès, kuras winſch —buhdams pats iſraidits — teem raksta iſ Kurubijas pilſehtinas: „Juhſu kahjas tee ir eekaluſchi dſelſsrinkôs, it kà buhtu eeſpehjams ari garu lihdſ ar meeſu turet ſaitès. Laudim, kuri ir ſwehtijuſchees Deewam, ſchis waſchas ir goda ſihmes; tàs neapgruhtina kriſtigà kahjas winam par negodu, bet ſchis waſchas pagodina kriſtigà uſwaras kroni. Ak, ſchis laimigàs kahjas, kuras newis kalejs, bet tas Kungs Pats atraiſis. Ak, ſchis laimigi ſaiſtitàs kahjas, kuras pa ſcho peſtiſchanas zeļu ſteidſas preti paradiſei!“

Pehz tam, kad ſchee leezineeki bij pirmàs mozibas iſzeetuſchi, daſchi no teem tika uſ weetas nogalinati, bet ziti wehl tika uſglabati preekſch gluſchi ſewiſchkàm ſpihdſinaſchanam. Winus eemeta ſmirdoſchôs mehra pagrabôs, kur tee tika ik deenas pehrti un dauſiti un no meſchonigàs tautas daſchadi apſmeeti un nizinati. Bads, aukſtums un zeetuma netihrumi trimta tik breeſmigi ſcho mozekļu weſelibu, ka daudſi no wineem turpat nobeidſàs. Ziprians meerina: „Juhſu meeſas ir aiſ uhdens truhkuma netihras un melnas, tatſchu juhſu dwehſeles ſkaidriba atſwer jo bagatigi juhſu ahrejo netihribu. Juhſu bariba ir ſihkſta un negahrdà; tatſchu zilweks nedſihwo no maiſes ween, bet no ikkatra wahrda, kas iſeet no Deewa mutes. Jums ir truhkums pehz apgehrba gabaleem, bet kas Kriſtu ir apwilzis, tas ir pahrpahrim iſgreſnots un pilnigi apgehrbts.“

Kamehr zitàs wajaſchanàs apzeetinateem kriſtigeem bij wehl atlikuſes eepreezinoſchà atkauja, ka tee drihkſteja peenemt ſawôs zeetumôs tizigo brahļu apmeklejumus un baudit kopigi ſwehto meelaſtu, tad tagadejeem wangineekeem tika laupita ari ſchì eepreeza. Bet Ziprians uſſauza wineem: „Wislabakà Deewa pagodinaſchana ir ſagrauſts gars un ſatreekta, paſemiga ſirds, un ſchahdu upuri juhs jau ari neſat beſ miteſchanàs deenam un naktim ſawa Kunga preekſchâ.“

Tee, kuri no ſcheem ſaguhſtiteem kriſtigajeem ſpehja iſturet zeetuma mokas, tika pehdigi aiſſuhtiti pee ſpaidu darbeem kalnraktuwès. Te wineem tika pusgalwas mati apzirpti, taì noluhkâ, ja tee mehginatu behgt, lai tad winus waretu weeglaki uſſihmet un atkal ſaguhſtit. Zeeteji nedabuja ne pajumta, nedſ drehbes. Deenâ teem bija jaſtrahdà kaileem ſem dedſinoſcheem ſaules ſtareem akmeņu lauſtuwès, lihdſ winu ſpehks bij galigi ſabruzis; naktis wineem bij japawada ſem klajas debeſs, pee kam winu deenas ſweedreem pahrklahtàs meeſas ſaſtinga ſtiprajâ nakts dſeſtrumâ. Leelakà daļa no wineem neiſtureja ſchahdu dſihwi nezik ilgi, un nomira moku pilnâ nahwè.

Bet ari uſ kalnraktuwem Ziprians ſuhtija teem ſawa eedroſchinajuma balſamu: „Juhſu meeſas atduſai gan nawa ne gultas, nedſ ſpilwena, bet Kriſtus juhs atſpirdſina un uſtura. Darbâ noguruſchi juhs noleekatees uſ kailu ſemi; tatſchu ar Kriſtu tà duſet, nawmokas preekſch kriſtigà. Juhſu pusapzirptàs galwas mati iſſkatas ſpuraini; bet Kriſtus ir wihra galwa, un wiſs, ko ween zeeſcham Kriſtus wahrda dehļ, ir muhſu galwas rota. Juhſu augums, kurſch paganu azîs iſrahdas wiſai nejauks un nizinams, taps reiſ jauki pahrwehrſts ſwehtâ ſpoſchumâ; juhſu mokas, kuras ir laizigas un ihſas, ſaſneegs winu newihſtamo goda kroni debeſîs tad, kad tas Kungs pahrwehrtìs muhſu dabigo meeſu lihdſigu ſawai apſkaidrotai godibas meeſai.“

(Turpmak wehl).

Biſuſchà materialiſta, adwokata Filipa Moro:

Paſaule un winas deews.

(5. Turpinaſums.)

Tikai maſâ mehrâ winſch darbojas brihwprahtigi; winſch beeſchi atſina un paſtahwigi ſajuta **kahdas zitas buhtnes ſpehka tuwumu un kahdu neredſamu, bet ſpehzigu eemaiſiſchanos ſchis paſaules darbôs.**

To ſkaidri atſihſt wiſi ar wiſpahrigi peenemto iſteikſmi: „apſtahkļu ſpehks.“ Par **kahdu** ſpehku runà ſchi mums paſihſtamà iſteikſme? Muhſu uſdewums ir apſihmet to perſonu jeb to awotu, no kureenes nahk ſchis ſpehks, tadehļ ka winſch dara eeſpaidu uſ ſcho paſauli un uſ katra zilweka kà wihreeſcha, tà ari ſeeweetes darbeem. Pee ſchi mehs gribam ſewiſchki atſihmet milſigàs gudribas, genija, mahkſlas un energijas parahdiſchanos, kura atklahjas wiſôs ſchis paſaules notikumôs. Ar ſcheem peerahdijumeem mums wajag atſiht kà neapſtrihdamu ta genija leelo talantu, kurſch walda par wiſeem paſaules darbeem.

Bet muhſu nowehrojumi eet wehl tahlak. Weenà un tai paſchà laikà mehs ſaſtopam uſ katra ſoka peerahdijumus par apdomibas truhkumu, par neiſdewibam newehlamu notikumu aptureſchanà un par beſſpehzibu pee neparedſeteem

apſtahkleem. Schis fakts ir loti ſkaidrs, winſch newar paeet garam neeewehrots; winſch beeſchi noteek muhſu azu preekſchâ. Bret ſchim parahdibam newar iſturetees pawirſchi; winas ir par daudſ nopeetnas. Tautas apbrunojas un wed karus, laudis apſpeeſch ſawus brahkus, ſabeedriba ſadalas ſawſtarpigi kildojoſchâs kahrtâs, pee kam beedribas augſtakai kahrtai paſtahwigi nahkas klauſitees neapmeerinatàs ſemakàs lauſchu ſchkiras kurneſchanu; eerehdni-finanſiſti, apbalwoti ar beedribas uſtizibu, waj nu iſtehrè wineem nodoto naudu, jeb eeguhſt bagatibu ar ſemàm ſpekulazijam; tirdſneezibas beedribas eedſihwojas zaur ſiſtematiſkàm krahpſchanam; likumu doſchanas leetâs gandrihſ atklahti noteek tirgoſchanàs, tas ir pirkſchana un pahrdoſchana; uſpirkſchana pilſonu leetâs pawairojas; lihdſ ar labklahjibas un kulturas pawairoſchanos ſabeedriſkà tikumiba grimſt.

Aiſkatotees no wehſtures redſes ſtahwokla uſ pagahjuſcho gadu ſimtenu notikumeem, mehs eewehrojam, ka zilweks weenmehr ir zentees uſlabot ſawa laika ſabeedriſkos noteikumus; winſch uſſlaweja kahrtibu, kura bij wina deenâs un, neſkatotees uſ wiſu panahkto, **neiſdewiba** parahdijàs wiſôs zilwezes uſnehmeenôs. Tautas iſzelas; tautas beidſas; kur ari zilweks nezenſchas eeweſt labaku waldibu, ſem jauneem noteikumeem un ar ſakrahjuſchos peedſihwojumu gudribu, wiſur ſchee jauneewedumi turas tikai lihdſ tam laikam, kad no jauna tiks peerahdits, ka waldiſchanas ſprauſtais mehrkis: bagatibas un warenibas pawairoſchana — naw nekas zits, kà zelſch uſ ſagruhſchanu.

Waj wiſs augſchâ minetais naw kà apſtiprinaſchana tam faktam, ka ſchis paſaules deewam un wirsneekam, neſkatotees uſ wiſàm wina apbrihnojamàm dahwanam, truhkſt ta wara un gudriba, kas ir Tam „bez eejahkuma".

Taiſni tagad, kad mehs rakſtam ſchis rindas, ſabeedribas uſmaniba tika peewilkta no apbrihnojameem atradumeem netaiſnibas ſinâ leelu apdroſchinaſchanas beedribu waldês; ſcheem atklahjumeem wajadſeja ſatreekt ſabeedribas tikumiſko ſajuhtu, ja winai tahda kaut zik buhtu. Katrs, kas eeſkatas dſilak ſchinis kauna pilnôs atklahjumôs, katrâ ſinâ ſapratis, ka wini naw nekas zits, kà ſlimu noteikumu redſamas ſihmes, kuras atrodas dſili zilweziga dabâ, kà ari zilweku ſabeedribâ. Un tagad no jauna, kà ari kahdreiſ uhdens pluhdu deenâs, tas Kungs Deews, apſkatot no debeſim muhſu ſemi, redſ, ka „wiſa meeſa ir ſawu zelu ſamaitajuſi wirs ſemes" (1. Moſ. 6:12). Waj tà naw?

Un waj ſwarigakà un launakà ſihme pee ſcheem atklahjumeem naw dſiļa un wiſpahriga ſajſchutuma nepeeteekoſcha iſrahdiſchana, kuru pelna ſchee notikumi? Wiſs protests approbeſchojas ar daſchu kodigu rakſteenu parahdiſchanos laikrakſtôs, un ar daſcheem pahrmetumeem, kuri atſkan no baſnizu augſtajàm kanzelem, bet, wiſpahri, laudis paleek weenaldſigi un atturigi un, kas ir wehl neſamehrojami ſliktaki, atrod notikumâ ſawâ ſinâ uſſautrinajumu.

Pa to laiku aklee un neprahtigee paſauligo uſnehmumu wadoni, iſrahdidami no wineem deewinato „ſchi gadu ſimtena garu", bez apſtahſchanàs runà par panahkumeem, uſlabojumeem un uſmaram zivilizazijâ, kà ari par miſſigàm uſbrukuma kuſtibam ſinatnê. Tikai nedaudſ perſonas, kuras mekleja un ir atraduſchas gudribu pateeſigâ gudribas Awotâ, apſinas, ka leetu ſtahwoklis ap mums ir tahds pat, kahds tas bija Noas deenâs (Mat. 24:37).

Tahds ir iſnahkums zilweziga genija un gudribas brihwai peemehroſchanai dſihwê; winu leetoſchanâ ir wiſplaſchakee dabiſkee lihdſekli un palihdſiba wiſadôs weidôs, kas itkà weizina winu eedomatos panahkumus.

Kahdu tad gala ſlehdſeenu lai taiſa no wiſa ſazità? Un kà iſahrſtet ſcho launumu? Muhſu auſis aiſſneedſ ſekoſchi „mihkſti zilweku gudribas wahrdi" (1. Kor. 2:4): „likumu doſchana", „audſinaſchana", „kultura", „ſabeedribas domas", „godiga zenſchanàs iſpildit likumus" u. t. l. Tikai weenteeſim jeb mulkim naw ſinams, ka wiſi ſchee lihdſekli bij jau ſen iſmehginati; wini aiſſneedſa ſawas robeſchas un **beidſas ar neiſdewibu!** Tikumiſkà ſamaitaſchana, kura tagad ſewiſchki parahdas „augſtakàs lauſchu klaſês", tur kur liba audſinaſchana un iſglihtiba ir aiſſneeguſchas ſawu augſtako pakahpi, kur likumdoſchana ir iſrahdijuſe wiſu ſawu ſpehku, kur paſtahw dabiga teeſme uſ godigumu — ta tagad eedſimſt **zilweka ſirdi.** Schi ſamaitaſchana zelas iſ awota, kurſch radas no pirma Adama noſeeguma laika, wina top nomaſgata tikai dſihwibas awota, kurſch iſtek no pehdeja Adama aſinim.

Waj mehs tahdà zelà neaiſſneedſam weenigo weſela prahta ſlehdſeenu, ka zilweks ſawus mehginajumus ir nowedis **lihdſ pehdejai robeſchai?** Kahds zits lihdſeklis atleek zilwekam, ka tas, no kura tik ruhpigi iſwairas lepna un netaiſna ſirds, bet kuru Deews leek preekſchâ ſekoſchôs wahrdôs: „Greeſchalees pee Manis, tad juhs tapſeet peſtiti, wiſas paſaules gali, jo Es eſmu Deews, un zits neweens." (Es. 45:22). Un waj tad wiſi muhſu laiku notikumi ſkaidri neleezina par to, zik wehl maſ laika atleek preekſch gudribas eeguhſchanas, preekſch beeſchi atkahrtotu pamahzibu iſteeloſchanas un preekſch atgreeſchanas pee Wina, ceram nahk ta beena, kad muhſu Aiſrunatajs atſtahs Sawu troni, un ſchehlaſtibas laiks nobeigſees? kad Winſch atgreeſtees uſ ſcho ſemi un ſtipri winu ſatreeks?

Neilgi atpakaļ galwenais Amerikas tautas prahta iſpilditajs, weenâ no ſawàm runam, tur par wajadſigu greeſt uſmanibu uſ ſcheem apſtahkleem, likdams preekſchâ ſekoſchu iſſkaidrojumu:

„Bagatneeks, kurſch eeguhſt ſew mantu netaiſnâ zelâ, kaitè wiſai politiſkai paſaulei. Tahds zilweks atnes launu netikai ſabeedribai, bet winſch pats paleek par nopeetnu breeſmu awotu ari preekſch ziteem bagatneekeem, tadehļ ka wina zaur netaiſneem zeleem ſaſneegtais panahkums rada eenaidu ſajuhtu lihdſzilwekôs; bet eekarſis eenaids naw ſpehjigs iſſchkirt godigu bagatneeku no negodiga.

„Sabeedribas apſina bij dſili ſatreekta zaur atklahjumeem pehdejôs gadôs, atteezotees uſ leelu ihpaſchumu

eegluhschanu un leetoschanu; es domaju, ka sabeedribas leelaka daka sajuht sewi wajadsibu peelikt nopeetnas puhles, lai isbeigtu scho bestaunigo netaisnibu un zitu teesbu kahjam mihdischanu, — kas wiss atklahjas schink gadijumâ. Es esmu pahrleezinats, ka kaut kas, — es zeru, ka pat daudz kas, war grositees ar likuma palihdsibu, ja islabo to leetu kahrtibu, par kuru mehs schehlojamees.

„Tahdâ kahrtâ padaridami wisu, kas muhsu spehkâ, mehs redsesim, ka wehl atleek daudz kas, likumam neaisneedsams; schim parahdibam wajadsetu tapt aisskahrtâm no „sabeedribas spreeduma spehka" (prestdenta Ruswelta runa, 2. oktobri 1905. g.).

Tomehr mehs redsam, ka muhsu tautas apsina nemaz netapa aisskahrta no scheem atklahjumeem; bet wislabâkâ atbilde no labu domajoschâ zilweka, sawa laika optimista, sastahw no tukschas, wispahri peenemtas frahses ar weeglprahtigu eedomu (kurai winsch pats warbuht netizeja), — aisspeegt, „ar likuma palihdsibu, to leetu kahrtibas islaboschanu, par kuru mehs schehlojamees", pee kam presidents negribot atsihstas, ka daudz kas wehl paleek „likumam neaisspeedsams". Mehs apstiprinajam, ka it neweens prahtigs lasitajs neapmeerinasees ar scho isskaidrojumu **par muhsu tautas dsihwes galweno noteikumu** un netizes „sabeedribas spreeduma spehkam", lai gan presidents no schi schaubigâ eespaida sagaida isdseedinaschanu no breesmigas un gruhtas slimibas, kura ir aisnehmusi muhsu politiskâs pasaules wisdsilakâs weetas. Tik pat neprahtigi tatschu ir pakautees uz sabeedribas domu spehku, kâ uz lihdsekli, kursch apturetu un isbeigtu mirschanu, kas nahk zaur koleru jeb bakam. Japrasa: kahdu padomu tad peenemsim? Waj mums neisrahdas, ka **laudim wajadsès, galu galâ, saukt uz Deewa spehku,** redsot wisu zitu lihdseklu nederigumu. Waj teescham kahds sazis, ka apgaismotam prahtam droschaki gaidit nahkotnes uzlaboschanu zaur sabeedribas domu spehku, nekâ zaur ta Kunga klahtbuhtni no debesim, kad Winsch no jauna atnesis pasaulê muhschigu pateesibu? Waj mums naw taisniba, ja mehs turam scho nahkotnes notikumu par muhsu „zeribas labumu" (Tit. 2; 13.), apsinadamees, ka mums naw zitas zeribas?

(Turpmak wehl.)

Teologijas doktera Henrija C. Fitcha:

Garigu pamoschanos wehsture.

(4. Turpinajums.)

Otrais pamoschanas periods: 1600—1688. — Diwi gadus eepreeksch peedotâ laika (1598 g.) tika isdots no Indrika IV. slawenais Nantes edikts, kursch nodroschinaja tizibas brihwibu frantschu protestanteem. Augschminetô gadu laikam peeder Richarda Bakstera, Roberta Leitona, Jahņa Miltona, Flaweļa, Benjena, Tilotsona un Spenera, pietistu sektes dibinataja Halle, darbigâs dsihwes. Ar pehdejo tapa strahdaja Aug. Franke; un zaur winu puhlem tizibas pamoschanas plaschi un ahtri isplatijâs daschâs kontinenta dalâs.

Schi perioda laikâ ari eekriht Weenibas likuma darbiba, kursch tika isdots 1662. g. un pastahweja spehkâ 25 gadus. Zaur winu kahdi 2,000 sludinataji tika atzelti no amata. 1664. gadâ tika isdots Konwenta likums un nahkoschâ gadâ wehl kahds zitais. Schee nezilwezigee likumi tikai leezina, zik bedsigi un deewbijigi bij tee zilweki, pret kureem wini tika isdoti. Tadehl ka wini bij „degoschas un spihdoschas swezes", kuru eespaids zilweku atgreeschanâ pee Kristus bij loti leels, tad schee spaidi pret wineem tika sazelti no wisa laba eenaidneeka.

Ewehrojamais leetu stahwoklis pee amerikanu sentscheem bij weenkahrschi tikai schehlastibas darbu sekas schi perioda laikâ. Schee zilweki bij taisni atnahkuschi no leelâm pamoschanam; un pehz pirmâs nometinaschanâs katra jauna peebrauktschana no wezâs tehwijas atnesa wineem sinas pa pamoschanam, kuras notika sem Anglijas Benjeneem un Bakstereem. Ir wehrts peeminet, ka Richards Baksters peedsima 1616. g., Jahnis Owens 1616. Dschons Benjens 1628. un Jahnis Hou 1630., kamehr Anglijas iszelotaju iskahpschana us Amerikas krasteem notikas 1620. gadâ. Sakars starp scheit mineteem notikumeem ir netik skaidri redsams, bet ari pamahzoschs.

Sekodami tahlak schim darbam wezâ pasaulê ir teescham atspirdsinoschi lasit pahrskatus par Deewa schehlastibu, sakarâ ar swehto wajaschanam, sewischki Skotijâ, pee mehginajumeem pastiprinat Weenibas likumu. Eepreekschejâ gadusimtenî Noksa kruhtis degoschais swehtais uguns tika no jauna eededsinats, un wina karstums un gaisma newareja tikt apslehpti. Tâ Stjuartonâ 1625. g. iszehlàs pamoschanàs, kuru bedeewigais puhlis nosauza par „Stjuartonas slimibu", bet par kuru Flemings teiza: „Teescham, schis leelais Ewangelija pawasars, ka winu war nosaukt, turpinajas ne tik ihsu laiku, bet wairak gadus; ja, ka purwa uguns isplescheas arween tahlak, ta Deewibas spehks gahja no weenas weetas us otru, radidams wisur brihnischkigu gaismu, zaur ko daudzi no zitam weetam tika peewilkti redset, waj tas ir taisniba. Kahda zita laba leeta preeksch Skotijas zeldamas draudses notikas 1628. gadâ. Kahda sinoda sapulze Edinburgâ, ta gada pawasarî, bij tizis nospreests luhgt wina Kehnina majestati, lai pa wisu walsti tiktu turets wispahrigs gawenis."

Tam sekoja leelas swehtibas — wiswairak eewehrojamas warbuht Skotijâ, junija 1630. gadâ pee Jahņa Liwingstona sludinaschanas, kad sludinataji un ziti laudis us daschâm deenam bij sasaukti pee apspreeschanam. Us spredika beigam wisa sapulze un pats sludinatajs tika pahrnemti no dsitas neparastas godbijibas, kura kauseja winu sirdis un satrisa winu prahtus, atnemdama eesaknojuschos aisspreedumus, usmodinadama nealgreesigos, pahrleezinadama apzeetinatos, pasemodama spihtigos un daudzeem apgaismoteem tizigeem peeschkirdama plaschâ mehrâ schehlastibu un garigumu. „Tapa sinams", saka Flemings, „ka es us droscheem pamateem

waru runat, ka gandrihs peezi simti zilweku peedsihwoja taî laikâ pee sewis eewehrojamu pahrmainu, un leelakà daka no wineem wehlak peerahdijàs kà dsihwi tizigaji. Klaidesdehlê tika issehta schi sehkla, tà ka daudsi no wiseewehrojamakeem tizigajeem taî apgabalâ wareja no tàs deenas skaitit sawu atgreeschanos waj kahda sewischka spehka sanemschanu."

1625. g. bija ari eewehrojama pamoschanàs Irijas seemelôs. Wina notikàs pateizotees ustizigu Deewa kalpu puhlineem; leelakà daka no wineem eezelota no Skotijas— Braiss, Blehrs u. z. un eesahka darbotees Ulsterî, kura no ta laika ir bijuse gaischakà weeta wisà Irijas semes kartê. Schee sludinataji isgahja pulzinôs, ar apustuligu dedsibu zensdamees ewangeliset scho semi — un tas Kungs wareni darbojàs zaur wineem. Schi pamoschanàs Irijas seemelôs, war ar labu teesibu sazit, ir bijuse weena no wiseewehrojamakàm Sw. Gara isleeschanam, kahdas ir sinamas. Stjuarts saka: „Schis religiskas kustibas turpinajàs eewehrojamu laiku. Sludinataji nenogurstoschi isleetoja labwehligos gadijumus preeksch ewangelija atsihschanas un eespaida isleetoschanas. Laudis, pamoduschees un mekledami, daudsi no wineem isbijuschees un ustraukti, wehlejàs, — un wineem ari bij wajadsiga — wadibas un pamahzibas. Ewangelisko mahzibu un apsolijumu saprahtigà isskaidroschana zaur scheem ustizigeem wihreem ihstâ laikâ usrahdija tàs laimes un meera sihmes, kuras no pascha sahkuma bij aprakstitas kà ewangelija laiku raksturojumi. Leetojot praweeschu skaisto tehloschanu — sagraustas sirdis tapa dseedinatas un eepreezinatas, saistita prahta un bailibas gara weetâ nahza brihwibas un mihlestibas gars, preeka elje pluhda skumibas weetâ, un ismists prahts tika pahrmihts pret slawas un pateizibas drehbem."

Eepreezinoschi buhtu apluhkot Deewa pamodinaschanas darbu Anglijâ, kamehr Wina Gars tà isplehjàs Irijâ un Skotijâ. Zik lihdsigi daschu muhslaiku swehtitu pamoschanos aprakstteem leekas Bakstera raksti. Winsch stahsta par diwreiseju sludinaschanu ta Kunga deenâ un zeturtdeenas wakarôs wina pascha namâ, bet tam neparedseti sprediki; stahsta par mekletaju schaubu isskaidroschanu; par luhgschanam ar pamodinateem masôs pulzinôs; par „trihsstundu jauneeschu luhgschanas sapulzi; par sestdeenas wakaru luhgschanas stundam, kuras atgreestee notureja lai buhtu panahkumi sludinaschanai nahkoschâ deenâ; par pasemoschanàs deenu reisi pa mas nedelam; par wisu draudses lozeklu (ar brahlu palihdsibu) apmekleschanu, mahzot wineem Sw. Rakstus un pamudinot winus „ar wisu spehku us mihlestibu un tschaklibu". Winsch pawadija stundu katrâ gimenê, — isleetodams schahdâ kahrtâ „wisu pirmdeenas un otrdeenas pehzpusdeenu."

Atteezotees us panahkumeem lai winsch dod pats sawu stahstu. „Basniza parasti bij pilna tà, ka mehs bijam speesti peebuhwet peezas galerijas klaht pehz manas atnahkschanas us schejeeni, kaut gan basniza pate bij loti leela, ta ehrtakà un plaschakà, kahdâ es jebkad esmu bijis. Ari muhsu slehgtàs sapulzes bij pilnas. Ta Kunga deenâ nebij nekahdas nekahrtibas redsamas ne eelam, bet pa ceku ejot juhs warejat dsirdet simtu gimenes dseedam garigas dseesmas un atkahrtojam spredikus. Ar wahrdu sakot, kad es tur wispirms nonahzu, tad katrâ eelâ bij apm. weena gimene, kas peeluhdsa Deewu un peesauza Wina wahrdu; bet kad es nahzu prom, tad bij daschas eelas, kur katrâ eelas pusê nebij wairak kà weena gimene, kas tà nedarija un kas zaur nopeetnas deewbijibas apleezinaschanu mums nedewa zeribu par winu pateesigumu. Un taîs wissliktakàs gimenês, kà wihnuschôs un dsertawàs, arween kahdas personas likàs buht tizigas. Kaut gan sw. wakarina kahrtiba pee mums bij tik stingra, ka ta daudseem nepatika, un leelakà daka palika no wina nost, tomehr mums bij 600 dalibneeku, starp kureem nebij ne duzis tahdu, par kuru pateesigumu man truhka zeribas; un tas masums, kas nahza pee mums pee sw. wakarina un tomehr dsihwoja peedausigi, tika wehlak isslehgts."

Mehs nespehjam tahlak aprakstit tàs atspirgschanas zaur Deewa klahtbuhtni schi otrà perioda laikâ.

(Turpmak wehl.)

Dschona Benjena:

Pahrpilniga schehlastiba preeksch ta leelakà starp grehzineekeem

jeb

ihss atstahsts par leelo Deewa schehlastibu eeksch Kristus pee Wina nabaga kalpa Dschona Benjena.

(8. Turpinajums).

69. Schi wahrda gaismâ un eedroschinajumâ es staigaju labu laiku un preeks bij jo leelaks, kad es domaju, ka tas Kungs Jesus atmineja mani preeksch tik ilga laika, un ka Winsch ar nodomu runaja tos wahrdus manis dehl; jo es teescham domaju, ka Winsch tos tihscham isrunaja, lai tee buhtu man par eepreezinajumu. **Schee wahrdi stiprina mani labu laiku.**

70. Bet es nepaliku gluschi bes kahrdinaschanam, kuras gribeja mani atwilkt atpakal; kahrdinaschanas no satana, no manas pascha sirds un no meesigeem draugeem; bet es pateizos Deewam, winas tika pahrspehtas zaur speedigàm domam par nahwi un par soda deenu, kas man pastahwigi stahweja prahtâ. Es ari beeschi domaju par Nebukadnezaru, par kuru ir teikts: „Deews winam dewa wisas pasaules walsti". Dan. 5: 18, 19. Es domaju: ja schim leelajam wihram pasaule bij wiss, tad weena stunda elles ugunis liktu winam wisu aismirst. Schi pahrdomaschana man loti palihdseja. **Es domaju par Nebukadnezaru.**

71. Schai laikâ man tika ari atklahts kautkas par teem lopeem, kurus Wins sus tureja par schkihsteem un

Es redſu lihdſibas.

neſchkihſteem! es domaju, ſchee lopi bij lihdſibas no zilwekeem. Schkihſtee bij lihdſiba no Deewa laudim; bet neſchkihſtee — no ta Launa behrneem. Es laſiju, ka ſchkihſtee lopi bij tee, tas gremo; t. i., es domaju, wini mums rahda, ka mums jabarojas no Deewa wahrda, wini ari ſchkel nagu. Domaju, tas noſihmè, ka mums, ja gribam tapt glahbti, jaatſtahjas no beſdeewigu zilweku zeleem. Un tahlak laſot par wineem, es atradu ka, lai gan mehs gremojam, kà ſaka, bet ja ſtaigajam ar kahjam ka ſunim; jeb ja mehs ſchkelam nagu, ka zuhku, bet negremojam kà awis, tad mehs tomehr eſam neſchkihſti. Jo es tureju ſaki lihdſigu teem, tas runà ſwehtus wahrdus, bet ſtaigà pa grehku zeleem, un zuhka lihdſigu tam, kas gan atſtahj ſawu ahrigo launumu, bet wehl winam truhkſt ſirdsbas, beſ kuras neiwar buht peſtiſchanas zeſch, zik beedribigs kahds zilweks ari nebuhtu. 5. Moſ. 14. Pehz ſchi, laſidams Deewa wahrdus, es atradu, ka teem, kas taps pagodinati ar Kriſtu jaunajà paſaulè, jabuht no wina ſcheit aizinateem; aizinateem nemt dalibu pee Wina wahrda un taiſnibas, un pee Wina Gara eepreezam un augleem, un pee ſewiſchkas intreſes par wiſàm tàm debeſigàm leetam, kas teeſcham ſagatawo dwehſeli preekſch tàs duſas un ta godibas mitekla, kas ir augſchà debeſîs.

72. Scheit nu atkal es apſtahjos, neſinadams, ko darit, kà baidem, ka neeſmu aizinats; jo ja es neeſmu aizinats, tà domaju, kahdu labumu tad es wehl waru gaidit? Neweens zits, kà pateeſi aizinatais, newar eemantot debeſu walſtibu. Un at, ta es tagad mihleju tos wahrdus, kas runaja par tizigajo aizinaſchanu! Kà weenam tas Kungs ſazijis: Nahz man pakal, un otram: Staigà man pakal, un ak, es domaju, ja Winſch ari uſ mani tà teiktu — zik preezigi es ſteigtos Winam klahſ!

Es baidos, ka neeſmu aizinats.

73. Es tagad newaru iſſazit, ar kahdu karſtu ilgoſchanos un dwehſeles nopuhtam es ſauzu uſ Kriſtu, lai Winſch mani aizina. Tà es turpinaju kahdu laiku, kà uguni degdams, lai taptu atgreeſts pee Jeſus Kriſtus; un tai laikà es ari redſeju kahdu godibu atgreeſta zilweka ſtahwoklì, ka newareju apmeerinatees, nebuhdams pee tàs lihdſdalibneeks. Selts! ja tas buhtu eeguhſtams par ſeltu, ko es gan buhtu dewis par winu? ja man buhtu wiſa paſaule, es winu tuhkſtoſchreiſ buhtu atdewis, lai tikai mana dwehſele buhtu atgreeſtà ſtahwoklì.

Es dedſigi turpinaju kahdu laiku pee atgreeſchanas.

74. Zik ſkaiſti likàs manàs azis wiſi tee, kurus es tureju par atgreeſteem wihreem un ſeewam. Wini ſpihdeja, wini ſtaigaja kà zilweki ar leelu debeſs ſeegeli pàr wineem. Ja, es redſeju, ka winu daka ir krituſe ſaukà weetà, un wineem ir nahzis ſkaiſts mantojums. Dw. dſ. 16. Bet kas mani waj kahdu padarija bij tas, kas

Ko es domaju par atgreeſteem zilwekeem.

ſazits par Kriſtu: Winſch uſkahpa uſ kalnu un aizinaja, kurus pats gribeja, un teenahza pee ta. Mark. 3: 13.

75. Schi Rakſtu weeta lika man behdatees un baiſotees, tomehr wina eededſinaja uguni manà dwehſelè. Kas man lika baiditees bij tas, ka es warbuht nepatihku Kriſtum, jo Winſch aizinaja, kurus Winſch gribeja. Bet ak, ſchi ſtahwokla godiba tà eenehma manu ſirdi, ka es reti kad laſiju par teem, ko Kriſtus aizinajis, beſ ka es tuhlin nedomatu: Kaut es buhtu wini, kaut es buhtu peedſimis Petera weetâ, kaut es buhtu Jahnis, jeb kaut es buhtu tur bijis un dſirdejis, kad Winſch winus aizinaja, kà es tad buhtu ſauzis: Ak Kungs, aizini ari mani! Bet wai! es baidijos, Winſch mani neſauktu.

Es wehl weenmehr baidijos, ka Kriſtus man nealizinas.

76. Un pateeſi, tas Kungs lahwa man tà buht daudſ mehneſchus ilgi, neko man nerahdidams, waj es jau eſmu jeb wehl tik tikſchu aizinats. Bet beidſot, pehz ilga laika, un pehz daudſ nopuhtam uſ Deewu, kaut es waretu buht dalibneeks pee ſwehtàs un debeſigàs aizinaſchanas, ſchee wahrdi tika man doti: Es tàs aſinis nomaſgaſchu, ko Es neeſmu nomaſgajis, jo tas Kungs dſihwo Zianâ. Joel. 3: 21. (Orig. tulk.) Schee wahrdi, tà es domaju, bij ſuhtiti, lai ſtiprinatu mani gaidit wehl uſ Deewu, un noſihmeja preekſch manis, ka ja es wehl nebuhtu aizinats, tomehr war nahkt laiks, kur es pateeſi taptu atgreeſts pee Kriſtus.

Gifforda kas eeluhdſ mani pee ſewis.

77. Ap ſcho laiku es ſahku atklaht ſawas domas teem nabaga laudim Bedfordâ un iſſtahſtit wineem ſawu ſtahwokli. Par to dſirdejuſchi, wini pateiza par mani Gifforda kgm, kurſch tad pats iſleetoja iſdewibu parunatees ar mani un bij gataws labi mani uſklauſit, kaut gan es domaju tikai par pirmſahkuma mahzibam. Bet winſch eeluhdſa mani pee ſewis mahjàs, kur es wareju dſirdet, kà winſch ſarunajàs ar ziteem par Deewa darbeem pee winu dwehſelem. Zaur to es wehl wairak tiku pahrleezinats, un no ta laika ſahku drukſku redſet manas launàs ſirds gekibu un eekſchejo ſamaitaſchanu. Lihdſ ſchim es maſ no ta ko ſinaju, bet tagad tas ſahka man atklahtees un tà darbotees, kà wehl nekad. Tagad es ſkaidri eeraudſiju, ka kahribas un netikumi auga manì launàs domàs un wehleſchanàs, ko es eepreekſch nebiju eewehrojis. Ari manas ilgas pehz debeſim un muhſchigas dſihwibas ſahka atſlahbt. Es ari atradu, ka, kur agrak mana dwehſele bij pilna ilgoſchanàs pehz Deewa, tagad wina ſahka eekahrot wiſadas launas gekibas. Ja, mana ſirds wairs nedſinàs eewehrot to, kas ir labs; wina ſahka padotees beſruhpibai kà par manu dwehſeli, tà par debeſim; wina paſtahwigi palika atpakal pee kalna peenahkuma, un bij kà pawedeens ap putna kahju, atturedama mani no laiſchanàs.

78. Nè, es domaju, tagad es topu launaks un launaks: tagad esmu tahlak no atgreeschanàs kà jebkad eepreekſch. Nu es tà iſmiſu ſawâ dwehſelê, un manà firdî radàs tahda beſduhſchiba, kas mani nogruhda tik ſemu, kà ellê. Ja man tagad buhtu jaſadeg pee moku ſtaba, es nebuhtu warejis tizet, ka Kriſtus mani mihlè: ak wai, es newareju Winu ne dſirdet, ne redſet, ne juſt, nedſ atraſt patikſchanu pee kautka no Wina leetam. Es tiku mehtats kà no wehtras, mana firds bij neſchkihſta, un Kananeeſchi mahjoja wehl ſemê.

Topu launaks un launaks.

79. Daſchreiſ es ſtahſtiju par ſawu ſtahwokli Deewa laudim. Mani dſirdedami, wini mani noſchehloja un teiza man par daſchadàm apſoliſchanam. Bet tikpat labi wini buhtu warejuſchi man likt ar pirkſtu aiſſneegt ſauli, kà ſanemt waj palautees uſ apſoliſchanam, — tik pat maſ es to wareju darit. Wiſs mans prahts un juhtas bij pret mani, un es redſeju, ka mana firds grib grehkot, un ka wina ir ſem likuma, kas winu paſudina.

Deewa laudis mani ſchehlo.

80. Tas man beeſchi lika domat par to behrnu, kuru tehws atweda pee Kriſtus, un kuram atnahkot welns winu plohſija un raustìja, tà ka winſch nokrita peeſemes un walſtijàs putodams. Luk. 9: 42; Mark. 9: 20.

81. Tad wehl ſchinîs deenâs es atradu, ka mana firds aiſſlehdſàs tam Kungam un Wina ſwehtam wahrdam: es atradu, ka mana netiziba itkà atſpeedàs ar plezu pret durwim, lai nelaiſtu Winu eekſchâ, un darija tà pat tad, kad es ar daudſ ruhkàm nopuhtam brehzu: Labais Kungs, atlauſ winas: Kungs, ſalauſſchis wara durwis un ſadauſiſchis dſelſu bultas. Dw. dſ. 107: 16. Bet ſchis wahrds daſchreiſ radija manâ firdî meera pilnu pahrtraukumu: Es tewi apjoſu, jebſchu tu mani nepaſini. Es. 45: 5.

Mana firds aiſſlehdſas tam Kungam.

(Turpmak wehl).

Teologijas daktera A. R. Toreja:

Swehtà Gara Perſona un Darbs,

atklahts Rakſtôs un perſonigâ peedſihwojumâ.

(7. Turpinajums).

7. Jeſus Kriſtus Gars.

Swehtais Gars ir nofaukts par Jeſus Kriſtus Garu Wil. 1:19: „Jo es ſinu, ka tas man par ſwehtibu iſdoſees zaur juhſu luhgſchanu un zaur Jeſus Kriſtus Gara palihdſibu.“ Sw. Gars ne tikai ir nofaukts par muhſchiga Wahrda Garu, bet ari par meeſâ nahkuſcha Wahrda Garu. Ne weenkahrſchi Jeſus Gars, bet Jeſus Kriſtus Gars. Zilweks Jeſus, paaugſtinats pee Deewa labàs rokas, ſanem un ſuhta Sw. Garu. Tà mehs laſam Apuſt. d. (2: 32: 33): „Scho Jeſu Deews ir uſmodinajis, tam mehs wiſi eſam leezineeki. Tad nu zaur Deewa labo roku paaugſtinats un no ta Tehwa dabujis ta Sw. Gara apſoliſchanu, winſch ir iſlehjis to, ko juhs tagad redſat un dſirdat.“

8. Jeſus Gars.

Swehtais Gars ir nofaukts — Jeſus Gars Apuſt. d. 16: 6 7: „Un teem zaur Frigiju un Galatiju ejot tapa aiſleegts no Swehta Gara, to wahrdu Aſijâ runat. Miſijâ nahkuſchi tee raudſija uſ Bitiniju eet, bet tas Gars teem nelahwa“. (Greeku origin.: „bet Jeſus Gars teem nelahwa“). Zaur ſchi wahrda — „Jeſus Gars“ leetoſchanu jehgums par Swehta Gara atteezibu pret Zilweku Jeſu ir wehl wairak ſaprotams, nekà eepreekſchejà wahrdâ (§ 7.)

9. Deewa Dehla Gars.

Swehtais Gars ir nofaukts — Deewa Dehla Gars Gal. 4: 6: „Un kad nu juhs eſat behrni, tad Deews ſawa Dehla Garu ir ſuhtijis juhſu firdîs, tas ſauz: „Abba, Tehtit!“ Mehs redſam no blakus ſtahwoſcha teksta (p. 4, 5), ka ſchis wahrds ir dots Swehtam Garam un ir ſewiſchki ſaiſtits ar Wina leezibu par tiziga behrna ſtahwokli. „Deewa Dehla Gars“ leezina par muhſu behrna ſtahwokli. Domas ſcheit tahdas, ka Swehtais Gars ir behrna Gars, Gars, kas iſſauz behrna ſajuhtu eekſch mums. Ja mehs dabujam Swehto Garu, mehs nedomajam wairs par Deewu tà, kà ja mehs buhtu kalpi, kuri ir peeſpeeſti un wehrdſibâ, bet kà behrni, dſihwojoſchi ſwabadibâ. Mums no Deewa naw bail, bet mehs uſtizamees un preezajamees eekſch Wina. Kad dabujam Swehto Garu, tad nedabujam wehrdſibas Garu, lai atkal baiditos, bet behrna Garu, zaur ko ſauzam „Abba, Tehtit!“ (Rom. 8: 15). Schis Swehta Gara wahrds ir weens no wisdſilakeem. Mehs labi dariſim, ja ilgak pahrdomaſim par winu, lihdſ pilnam buhſim ſapratuſchi wina preezigo noſihmi. Mehs no jauna atgreeſiſimees pee wina, kad mahziſimees par Sw. Gara darbu.

10. Swehtais Gars.

Schis wahrds wiswairak ſaſtopams un wiswairak mums paſihſtams. Weens no wiswairak paſihſtameem pantineem, kur ſchis wahrds teek leetots ir — Luk. 11: 13: „Ja tad juhs, kas eſat launi, mahkat dot ſaweem behrneem labas dahwanas, zik wairak juhſu debeſu — Tehws dos to Swehto Garu teem, kas Winu luhdſas.“ Schis wahrds atteezas uſ pateeſo moraliſko Swehta Gara raksturu. Winſch ir ſwehts pats ſewî. Mums tas wahrds tà paſihſtams, ka nenemam puhles preekſch wina noſihmes pahrdomaſchanas. O, kaut mehs atſihtu dſilak un paſtahwigak, ka Winſch ir Swehtais Gars. Mehs labi dariſim, ja, kà ſerawi praweeſcha Eſajas parahdiſchanâ, nolozijſimees Wina klahtbuhtnê un ſaukſim: „Swehts, ſwehts, ſwehts!“ Bet zik beeſchi mehs beſ

apdoma runajam par Winu un luhdsam pehz Wina. Mehs luhdsamees, lai Winsch nonahktu muhsu draudsês un muhsu sirdîs, bet ko Winsch atnahzis tur atradis? Waj Winsch neatradis daudz ko, kas buhs sahpigs un smags preekssch Wina? Ko mehs domatu, ja rupjas seeweetes is dsilakà netiklibas perekla leelâ pilsehtâ, atnahktu pee wissschkihstakàs seeweetes taî pilsehtâ un eeluhgtu winu nahkt un dsihwot ar winàm, nedomadamas pee tam nezik par sawu netiklo zelu atstahsschanu? Bet wiss tas wehl naw tik pahrsteidsoschi, kà kad es un juhs luhdsam Swehto Garu atnahkt un eemahjot eekssch mums, un nedomajam atteiktees no muhsu neschkihstibas, egoisma, peesseeschanàs pasaulei, waj no grehka. Tas tà nepahrsteids, ka mehs eeluhdsam Swehto Garu eenahkt muhsu basnizàs, kad winas pilnas pasauliga gara, egoisma, strihdu, skaudibas, lepnuma, un wisa kas netihrs. Bet ja rupjakàs un breesmigakàs netiklibas perekla eemihtneezes eetu pee tihrakàs un wistuwak pee Kristus stahwoschas seeweetes, luhgdamas winu eet un dsihwot ar winàm, un winas buhtu nodomajuschas atstaht wisu, kas rupjsch un launs, un atwehlet schai seeweetei pahrwaldit to weetu, tad wina ees. Un kahdi mehs nebuhtu grehzineeki, egoistiski un nepilnigi, Swehtais Gars gataws nahkt un eemahjot muhsu sirdîs, ja mehs Winam atwehlam pilnigi kontrolet muhsu dsihwi, ja atdodam Winam wisas muhsu domas, eedomas, juhtas, apnemschanàs un darbibu, saskanâ ar Wina gribu. Swehtais Gars gataws nahkt muhsu draudsês, kahdas winas tagad nebuhtu, nepilnigas un pasauligas, ja tik mehs gribam atstaht pilnigu kontroli par wisu Wina rokàs. Neaismirsîsim nekad, ka Winsch ir Swehtais Gars un kad luhdsamees pehz Wina, lai luhdsam kà pehz tahda.

II. Swehtais Apsolischanas Gars.

Swehtais Gars top nosaukts par Swehto Apsolischanas Garu. Ew. 1:13: „Zaur to ari juhs esat dsirdejuschi to pateesibas wahrdu, sawas pestischanas ewangelijumu, eekssch ka ari juhs pee tizibas nahkuschi, esat apseegeleti ar to Swehto Apsolischanas Garu.“ „Schis ir tas pats wahrds, kas eepreekschejâ gabalinâ, tikai ar papildu domam, ka Swehtais Gars ir leelà apsolischana no Tehwa un Dehla. Swehtais Gars ir leelà, sewî wisu eeslehdsoschà Deewa apsolischana preekssch muhsu laika; tas weenigais, ko Jesus pawehleja saweem mahzekleem gaidit pehz Sawas usbraukschanas debesîs, eekam wini sahk Wina darbu, bija „Tehwa apsolischana“ t. i. Swehtais Gars. (Apust. d. 1:4. 5.). Tehwa leelà apsolischana lihds Jesus Kristus dsimschanai bija — atpirzeja Glahbeja un Kehnina atnahkschana, bet kad Kristus atnahza un iszeeta atpirzeja nahwi pee Golgatas krusta, zehlàs augscham un usbrauza pee Tehwa labàs rokas, tad ta otrà Tehwa apsolischana bija Swehtais Gars, kuram wajadseja eenemt muhsu aisgahjuschà Kunga weetu. (Skatees Ap. d. 2:33).

12. Swehtischanas Gars.

Swehtais Gars ir nosaukts — Swehtischanas Gars. Rom. 1:4: „Un pehz ta Swehtischanas Gara zaur augschamzelschanos no mironeem spehkâ ir parahdits Deewa Dehls par Jesu Kristu, muhsu Kungu.“ Us pirmà azu usmeteena war rahditees, ka naw dibinatas starpibas starp wahrdeem: Swehtais Gars un Swehtischanas Gars. Bet ir gaischa starpiba. Swehta Gara wahrds, kà jau sazits, atteezas us pateesi, moralisko Swehta Gara raksturu, kas ir proti swehts, bet wahrds: Swehtischanas Gars iszeļ domas, ka Swehtais Gars ir netikai Swehts pats sewî, bet dod ari swehtumu ziteem. Pilnigo swehtumu, kuru Winsch pats sewî satur, Tas dala lihds teem, kas Winu peenem. (1. Pet. 1:2.).

13. Sodibas Gars.

Swehtais Gars ir nosaukts par Sodibas Garu Es. 4:4: „Kad tas Kungs nomasgàs Zianas meitu sahrnus un Jerusalemes asinswainas isdeldès no winas widus zaur sodibas Garu un zaur uguns Garu.“ Scheit ir diwi Swehta Gara wahrdi: papreekschu, Sodibas Gars. Swehtais Gars nosauzas tà tapehz, ka Wina darbs apgaismo grehku, pahrleezina par grehku. (Salihds. Jahn. 16:7–9.) Kad Swehtais Gars nahk pee mums, tad Tas papreekschu atwer mums azis, lai mehs redsetu sawus grehkus, kà Deews redz winus. Winsch teesà muhsu grehkus.

(Mehs sche eedsilinasimees wairak, mahzidamees Jahn. 16:7–11, kad apskatisim Swehta Gara darbu).

14. Uguns Gars.

Schis wahrds ir peewests augschminetà pantinâ (§ 13). Tas ir kà ismekletajs, schkihstitajs, netihrumu sadedsinatajs, apgaismotajs un atdsihwinatajs. Swehtais Gars lihdsinas ugunij taî sirdî, kurâ Tas peemahjo un kà uguns pahrbauda, tihra, isnihzina, apgaismo, sasilda un rada energiju, tà dara ari Winsch. Peewestâ pantinâ no pr. Esajas sewischki usswehrts Swehta Gara tihrischanas darbs (Esajas 4:3. 4).

(Turpmak wehl.)

J. R. Millera:

Deewiga nepeetiziba.

Ideala tiziga dsihwe ir pilna ar neapmeerinamàm slahpem, nedsehschamàm ilgam, deewigu nepeetizibu, wilinata arween us preekschu zaur jaunu dsihwi, jaunu preeku, jauneem mehrkeem. Leelai dalai no mums peemiht tas launums, ka mehs par daudz esam apmeerinati ar sewi, kahdi mehs esam. Mehs esam sasneeguschi drusziu no meera, swehtuma, tizibas, preeka, Kristus atsihschanas, un mehs nesalkstam zik ween eespehjams pehz plaschakeem eegùwumeem. Ak luhdseet pehz nepeetizibas! Ar wisàm garigas dsihwes besgaligàm spehjam juhsu preekschâ neapmetatees puteklos kalna pakahjê meerigà peetizibâ. Neapmeerinajatees agrak lihds juhs sasneedsat kalna galu.

Swaru kauls.

Garigee un fadſihwes jautajumi, apſkatiti no kriſtiga redſes ſtahwokla.

Profeſora Henrija Drumonda:

Dabiſkais likums garigâ paſaulê.

Iſ angļu walodas tulkojuſe Melanija.

Degenerazija.

(8. Beigas.)

Ja kahds gribetu preti runat, ka no ſchi ſinatniſka ſtahwokļa ſkatotees pretdaļa peſtiſchanai ir paſuſchana, tad atbilde ir pee rokas. No ſchi ſtahwokļa naw nekas tà ſazits.

Ja tad iſglahbſchanas ir mums eeſpehjama, tad winai naw janoteek kautkà nenoteikti. Mums newajag zeret uſ kautko pahrſteidſoſchu waj noſlehpumainu. Tas ir noteikts zelſch pa ſinamàm no Deewa apſihmetàm linijam, kuras ſahkas pee Kriſtus kruſta un wed taiſni pee Wina. Katram zilwekam ſawas dwehſeles kluſumâ japanahk paſcham preekſch ſewis peſtiſchanu ar bailem un drebeſchanu — ar bailem, apſinotees ſawà uſdewuma ſwarigos iſnahkumus; ar trihzeſchanu, lai Kahwe nepahrtrauktu winu, eekam leelais darbs ir padarits.

Kas ſchis ir par linijam, tas war, beidſot, tikt apſihmets weenâ wahrdâ. Garigas dſihwes pateeſais uſdewums, war teikt, ir — darit pretdaļu no nebehdaſchanas. Kas tas ari nebuhtu, dari to, un tu iſglahbſees. Tas noſihmè, ka tew tà jaattihſta tawu dwehſeli, ka wina ar wiſeem ſpehkeem zenſchas pehz Deewa un, nodſitinadamees Deewa apluhkoſchanâ, top wilkta prom no grehka. Pateeſibâ tas noſihmè uſzelt uſ wezà drupam jaunu „radijumu" — jaunu radijumu, kurſch — kamehr wezais nihkſt, tadehl ka par winu neteek wairs behdats, — paſtahwigi attihſtas, kahpj augſtak un peeaug pa garigu zelu garigâ ſkaiſtumâ un ſpehkâ. Un tà ka garigo buhtni mums ſew weenkahrſchi jaſlahdas preekſchâ pehz dabigàs, tad ſehgumu par tàm linijam, pa kuràm jaeet jaunajai garigai dabai, jaaiſnemas no ſinamàs wezàs dabas.

Tà par peem., garigâ dabâ ir redſes prahts. Neeewehro winu, neattihſti winu, un tu nekad winu newareſi leelot. Tu weenkahrſchi it neka neredſeſi. Bet attihſti winu, un tu redſeſi Deewu. Un kahdà zelà winu war attihſtit, ir mums ſinams. Topi ſchkihſts ſawâ ſirdî. Tee ſirdsſchkihſtee redſes Deewu. Tà tad ſcheit ir weens zelſch preekſch dwehſeles attihſtiſchanàs un muhſu preekſchâ ir eeſpehja zaur ſirdsſchkihſtibu redſet Deewu.

Tad mums ir dſirdes prahts. Nebehdà par winu, neattihſti winu, un tew winſch nebuhs. Tu gluſchi it neka nedſirdeſi. Attihſti winu, un Tu dſirdeſi Deewu. Un kà winu attihſtit, tas mums ir ſinams. Paklauſi Kriſtum. Topi weens no Wina ganampulka. „Awis klauſa Wina balſi, un Winſch winas ſauz pee wahrda." Tà tad ſcheit ir otrs zelſch dwehſeles attihſtibai — durwis pee ganampulka, zaur kuràm war dſirdet ta Gana balſi.

Un tad wehl wajag eeguhſt juſchanu — tahdu, kà tai ſeewai, kura aiſſkahra Kriſtus drehbju wihli, — to brihniſchkigo elektriſko aiſſkahrſchanas ſpehku, ko ſauz partizibu, un kas kuſtina paſcha Deewa ſirdi.

Ir wehl ari garſchas ſpehja — garigs iſſalkums pehz Deewa; kautkas eekſch mums, kas „bauda un redſ, ka Winſch ir labs." Un tad ir eedwehſmas ſpehja. Neruhpejees par to, un wiſi garigàs paſaules ſkati buhs nedſihwi un ſaſtinguſchi. Bet iſkop winu, un wina pahrnems wiſu dwehſeli ar ſwehtu leeſmu un apgaiſmos wiſu radibu ar Deewu. Un beidſot wehl ir leelà mihleſtibas ſpehja, ſpehja pat preekſch Deewa mihleſtibas — peeaugoſchà ſpehja juſt arween wairak un wairak winas augſtumu un dſilumu, garumu un plakumu. Lihdſ tas kop „juſts", neweens zilweks newar pateeſi ſapraſt wahrdus „tahda peſtiſchana", jo zaur ko lai winu mehro, ja ne zaur Kriſtus wahrdeem: Tik loti Deews paſauli mihleja, ka dewa ſawu weenpeedſimuſcho Dehlu. Teeſcham, kà mehs iſbehgſim, par winu nebehdadami?

Stahſti, dſejas, apraksti.

H. Redina:

Rakſti par Ameriku.

Pamoſchanàs.

Tuwu pee 6 gadeem dſihwodams Amerikâ eſmu uſturejees apmehram 100 pilſehtàs un zentees katrà no winàm redſet un nowehrot wiſu, kas Kreewijas zilwekam waretu buht intereſants waj eewehrojams. Eſmu taiſijis ſawas peeſihmes, kà ari ſakrahjis materialu par daſchàm leetam iſ Amerikanu laizigàs un garigàs preſes. Daļu no ſaweem nowehrojumeem gribu paſneegt „Kriſtigâ Wehſtneſî" ſem augſcheja wirsraksta. Eeſahkſchu ar raksteem par tureenes garigàm pamodinaſchanam.

Lauks, kurâ pamodinaſchana wajadſiga.

Tàs naw wajadſigas Kinâ waj Afrikâ ſtarp kriſtigas tizibas nepaſihdamam tautam, bet ſtarp kriſtiteem un ari kriſtigeem, kuri garigi eeſnaudduſchees, teem ir jatop uſmodinateem no grehku meega. Paganeem wajag wairak neka pamodinaſchanas, — wairak neka $^3/_4$ no ſemes eedſihwotajeem wehl peeder nekriſtito waj paganu religijam, kuras ir weena par otru breeſmigakas. Tikai winu nepaſinejs war ſazit, ka tàs labas. Weena deena pawadita kopâ ar paganu, kuru kriſtigà ziwiliſazija wehl naw aiſſneeguſi, — dod pawiſam zitadu ſpreedumu. Schim tautam nu wajag dot kriſtigu ziwiliſaziju — tàm mahzit laſit, rakſtit, ſtrahdat, otram nedarit kaunu, bet darit labu, lai teem buhtu jau tagad labaka dſihwe; wajag ahrſtet winu ſlimos un kopt bahrinus. Neweena deewleedſeju organiſazija nemihle ſchos lihdſzilwekus, bet tik ſewi paſchus. Tee grib wiſu preekſch ſewis un iſpreezam. Teem ari naw wehſts, ko aiſneſt nabaga paganeem. Teem ne

prahtâ nenahk neſt to ziwilſaziju turpu, kura pateizotees kriſtitu tauſchu likumeem, ſche wareja altihſtitees. Teem leekas daudſ weeglaki un brihwaki dſihwot ſem kriſtitu tauſchu apſardſibas. Tur ſchee, paſchi nedaridami neka laba, ſmahde kriſtigos par to, ka tee wehl deeſgan daudſ nemihlot zitus. Juhs ſinat, ka tas weeglakais darbs ir zitu darbu ſmahdet un pee ta weeglakà daudſi grib palihdſet.

Eiropeeſchu deewleedſchi iſmantoſchanas noluhkâ wed turpu ſchnabi, alu, tabaku un elkus. Kas wedis ko labu? Pateeſeem kriſtigeem tas jadara. Kur nems tahdus, ja draudſchu lozekli ir waj nu wehl nepeeauguſchi, waj garigi noguruſchi un weenaldſigi? Kur nemſim labakus lozekļus? Tos paſchus wajag pamodinat un ſtiprinat uſ darbu. No teem paſcheem ir jadabun miſionari, ſkolotaji, ahrſti un meiſtari, kas eet dſihwot ſtarp neziwiliſeteem ļaudim, kas atſakas no ehrtibam un nododas neehrtibam, weentulibai, breeſmam, kas upurè weſelibu un dſihwibu Kriſtus labad. No teem paſcheem un zitu kriſtigu ſapultſchu apmekletajeem jadabun laudis, kas ari ar laizigeem lihdſekļeem kalpo Jeſum un tura wirwi un pumpè gaiſu teem, kas dſiļumôs ſtrahdà.

Bet tos war dabut pee darba tikai pehz tam, kad tee ir pamodinati. Preekſch ſchahdas pamodinaſchanas Deews ſuhtija un ſuhta praweeſchus. Tagadejà laikmetâ tee noſaukumi wineem ir druſku zitadi. Ewangeliſtus tagad Amerikâ ſauz par miſionareem un praweeſchus par ewangeliſteem. Ari wezôs laikôs ar praweeſcha garu apdahwinatee wihri dabuja praweeſcha noſaukumu, pa leelakai daļai tikai pehz aiſmigſchanas (mirſchanas). Schee praweeſchi naw wiſur mihleti. Grehzineeki winus ļoti eenihd. Tomehr Deews zaur wineem ſtrahdà ſawu darbu, jebſchu tee ir ari tikai mirſtigi zilweki ar truhkumeem. Labakà eeteikſchana zilwekam ir ta, ja beſdeewigi ļaudis winu kaitina, lamà un ļaunu no ta runà melodami. (Mat. 5:11).

Pamodinatee kriſtigee jau ſin Deewa wahrdu un tuhlit kèras pee darba un luhko kahdu glahbt, t. i. to weſt pee Peſtitaja Jeſus Kriſtus un ſtrahdà ari ar ſaweem lihdſekļeem preekſch Deewa walſtibas iſplatiſchanas ſemes wirſû. Turpreti zitadi ir ar Eiropas waj Saweenoto Walſtu netizigeem, kas nekad naw apmeklejuſchi kriſtigas ſapulzes. Daſchi no teem ari eerodas pamodinaſchanas ſapulzès. Ja nu kahds no teem zaur Swehtu Garu taî wakarâ teek pahrleezinats, ka ir jaatgreeſchas, un tas to dara ſinamu, tad pee ta ir wehl daudſ darba draudſes mahzitajam, diakoneem, wezajeem u. z. — to mahzot, lai tura wiſu, ko Jeſus pawehlejis (Mt. 28:20), un to audſinot. Kurâ draudſê nu ſchahda mahziſchana un audſinaſchana naw, tur tee wiſi atkriht. Beſdarbiba un wehſums tos aiſdſen. Tur ari tee paſchi kuhtree ſtrahdneeki tad atwainojas, ka ewangeliſts tos neeſot labi atgreeſis. Bet kur draudſês ir ſapratigi un tſchakli ſtrahdneeki, tur neatkriht gandrihſ neweens.

Apluhkoſim nu

Pamodinaſchanas ſapulſchu ſarihkoſchanu.

Tà ewangeliſti Dr. Torejs, Dr. Tſchapmans, kà ari tſchigans Smits atrod par nepeezeeſchamu, ka tizigee pirms ſchìm ſapulzem jau no 2—4 nedeļas par tàm luhdſ Deewu. To dara neween luhgſchanu ſtundâs reiſi nedeļâ, bet wiſi apkahrtejo draudſchu dſihwee tizigee ſinamâs ſtundâs ikdeenas waj ari ſewiſchkâs mahſu ſapulzês pehzpusdeenâs waj kopigâs ſapulzês wakarôs. Zaur ſchìm ſapulzem pamodinaſchana jau eeſahkuſès wairak nedeļas pirms ewangeliſta eeraſchanàs, ſtarp paſcheem luhdſejeem. Tee nahk tuwak Deewam un zaur to top ſchkihſtaki no ļauna. Lihdſ ar to teem ſirdîs rodas mihleſtiba uſ lihdſzilwekeem un ſahk ruhpet winu glahbſchana. Tee luhdſ par paſihſtameem, kaimineem un eenaidneekeem, ſahk ſarunatees ar teem un tos weſt ſapulzês. Kad ewangeliſts atbrauz, wiſs jau ir karſts un mekledamas dwehſeles ari tur ir, kuras nu lihdſ ar daudſ ziteem peenem to Kungu Jeſu par ſawu Peſtitaju.

Reiſâ ar to top eerihkoti nedeļâ 1—2 reiſes wakarôs kurſi preekſch kriſtigu ſtrahdneeku ſagatawoſchanas, kuru uſdewums buhs ſapultſchu laikâ ar mekledamàm dwehſelem ſarunatees un iſ ſwehteem rakſteem teem parahdit peſtiſchanas zeļu, kà ari atbildet jautajumus un ar teem kopâ Deewu luhgt.

Top uſmekleti ari turigaki kriſtigee, kureem leek preekſchâ parakſtit, par zik leelu ſummu teegalwo, ja zaur kolektem neeenahktu wajadſigà nauda, ko ſegt iſdewumus preekſch leelu ewangeliſazijas namu buhwem un leelu telpu nomas naudam, kas reiſem katru deenu ſneedſas lihdſ tuhkſtots dollareem. Paſaulneeki ikdeenas patehrè miljonus preekſch reibinoſcheem dſehreeneem, tabakas, rotas leetam, teatreem, ballem, kadehļ lai kriſtigee dotu maſ preekſch dwehſeļu glahbſchanas?

Top ari tuhlit buhwetas milſigas teltis, kurâs 6—8000 ſehdu weetas, ja taî pilſehtâ naw dabujamas lihdſiga leeluma telpas preekſch 2—6 nedeļu laika. Tſchikagâ pa Dr. Tſchapmana ſapultſchu laiku, diwas ſchahdas milſu teltis un 2 ļoti leelas dantſchu ſahles tapa leetotas preekſch ewangeliſazijas ſapulzem, kà ari weens teatris eekſchpilſehtâ pa pusdeenas laikeem. Tas tureja ſapulzes ſchajâ milſu pilſehtâ (tur ir 2 miljonu eedſihwotaju) 3 apwidôs, katrâ pa 2 nedeļam. Pehz ſapulzem teltis tapa noplehſtas un materials pahrdots. Lihdſ ar Tſchapmani taî laikâ pilſehtâ pa daſcheem eezirkneem leelakâs baſnizâs ſtrahdaja wehl 30 ziti ewangeliſti ar ſaweem dſeedatajeem. 7 no wineem dſirdeju, gan ari teem ſtrahdaju lihdſ kà kriſtigs ſtrahdneeks. — Tſchigans Smits weenu mehneſi tureja ſapulzes glihtajâ kareiwju mahziſchanàs namâ, kurâ 8000 ſehdweetas. Pee ſchìm ſapulzem nehma dalibu gandrihſ wiſas ewangeliſkàs draudſes, ſkaitâ ap 500. San-Franziſkâ Smits wadija ſapulzes ſahlê, kurâ bij 6000 ſehdweetas. Ja turpreti ſapulzes top ſarihkotas kopigi no

tikai nedaudſ draudſem, tad tàs notura weenâ no winu baſnizam. Ja atkal kahda draudſe grib eerihkot „miſioni“ kahdâ zitâ pilſehtâ waj pilſehtas dakâ, tad ta tur leek uſzelt leelaku waj maſaku telti no ſehgeldrahnas un waſaras laikâ tura ſapulzes weenu mehneſi un wairak, katru wakaru, lihdſ peedalas deeſgan daudſ beedru preekſch maſas baſnizinas atwehrſchanas.

Top ſarihkots ari kahrtibneeku pulks, pa leelakai dakai iſ draudſchu jaunekleem, kuri top eepreekſch ſagatawoti preekſch ſawa darba. Tee kalpo pahrmainus ſinamus wakarus. Wiſa telts eedalita ſinamâs nodaļâs. Kahrtibneeki iſdalas pa wiſu telti un katris atbild par kahrtibu ſawâ nodaļâ.

Weens no ſapultſchu galweneem darbeem peekriht leelam korim, kurſch ſaſtahdas no wairak ſimts dſeedatajeem. Tſchikagâ winu bij ap 500, San-Franziſkâ ap 300. Tſchigans Smits ſaka, ka leels koris eſot wiſlabakais ewangeliſazijas ſapultſchu iſſludinatajs. Tas peewelk publiku un dſeed ataji paſchi ari ſtahſta wiſeem par leelajam ſapulzem. Dſeedatajeem jabuht kriſtigeem laudim, lai Swehtais Gars waretu zaur teem ſtrahdat.

Nopeetna wehriba top peegreeſta dſeedſchanas wadoņa iſwehlei. Tam jabuht wihram, kurâ mahjo Swehtais Gars, pee tam ari labam ſolo-dſeedataja un ſpehjigam intereſanti wadit kora un publikas dſeedaſchanu, tà kà pati dſeedaſchana ween ir jau itin kà ſprediķis waj luhgſchana.

Neeſmu redſejis tauru orkeſtri ſpehlejam pamodinaſchanas ſapulzês, bet gan reiſem weenu kornetu puhteju. Pee tam ſchinîs ſapulzês top leetoti pianino un ehrgeles ar ſpehletajeem, kas katru dſeeſmu beſ notim war ſpehlet waj pawadit. Peſtiſchanas armijas ſapulzês turpreti leeto tauru muſiku.

Nahkoſchâ numurâ gribu rakſtit par pamodinaſchanas ſapultſchu gaitu un lihdſ ar to par mums paſihſtameem ewangeliſteem un winu beedreem, dſeedataju wadoņeem.

No Jakutſkas.

5. maijâ 1913. g.

Kaut gan ſchinî plaſchajâ apgabalâ waſaras dſihwiba atdſimſt uſ loti maſu laiſiņu, tad tomeẽs ka ir ſchirgſta un ſteidſiga: eſari gul wehl ſem ledus ſlahņa; palejas, meſchu ehnâ, pilnas ar ſneegu, tik laukumôs un uſkalninôs ſeme uſ kahdu zollu ween atkuſuſe, un — paſkat tik ween! — pukite pehz pukites pazel galwiņu... un zik wehl ſkaiſtas! — — —

Nakti bija ſals... Nahkoſchâ rihta ſaule apſpihd tik droſchineetſchu-pukiſchu lihkiſchus... Bet dſihwibas ſpars naw atbaidams! pusdeenas laikâ aikal wiſas weelas raibas no jauneem ſeedeem. —

Sehjſlaiks daſchgad beidſas maija beigâs — agraki par 20-to nekad nebeidſas, — un 25-tâ julijâ jau ſahkas plauja. Te iſdodas deeſgan teizami wiſas waſaras ſugas labibas: kweeſchi, rudſi, meeſchi un auſas. — Apſtahkļu nepaſtnejam, uſ ſehjlaiku eebraukuſchaam Jakutſkâ, iſlikas ka apgabaka ſemneeki (kuru, par noſchehloſchanu, ir pahrak maſ) ir ahrprahtigi palikuſchi: deenas diwas bij paſtahwejis ſilts laiks — ſeme uſ zolli 3 atkuſuſe; bet ſchodeen atkal 2—3 gr. aukſtums; pahrihſcham kriht ſneegs un uſ tihrumeem tomehr ſehj un ezè. Bet kahds jo leelaks brihnums pahrnems to paſchu neſinataju, kad pehz deenam 5—6, neſkatoteeš uſ ſaſaluſcho apakſchgrunti un nelabwehligo laiku, eeraudſis tihrumu ar ſaleem aſneem apklahtu. Augi ar dihgſchanu un augſchanu tà ſteidſàs; itkà ſinadami, ka rudens naw tahlu, kur nahwigs ſals ſaſtindſinàs katru dſihwibas mehginajumu. —

Schis brihniſchkigais pawaſara dſihwibas ſpehka awots ir — gaiſma. No 15. maija, lihdſ julija mehneſcha puſei ir gandrihſ kà weena-weeniga deena — deenas blahſma ne uſ brihdi neiſdſeeſt; ſtundas 3 ihſais laiks, ko dewè par nakti, ir tik gaiſchs, ka ſwabadi war rakſtit un laſit beſ uguns palihdſibas. — Tikai te war mahzitees pilnigi paſiht gaiſmas dſihwibas ſpehku — ſpehjigu pat ſaſaluſchôs ſlahņôs un ſem ſarmas ſegas uſſchkilt dſihwibas dihgļus. —

Tikai ſchehl, ka brihwas ſemes iſleetotaju te tik maſ: weetejee eedſimtee naw eeraduſchi ſemi apſtrahdat, un eebrauzejt-laimes mekletaji ari naw ſemes ſtrahdneeki. Tapehz bads katru gadu nodara leelu poſtu, kaut gan apgabals, pehz ſawas wehrtibas, waretu buht par labibas iſweſchanas punktu. —

Weenu laiku es loloju zeribu: eeſahkt nodarbotees ar ſemkopibu, zaur ko dot pamudinoſchu peemehru eedſimtajeem. Bet zaur lihdſekļu neatraſchanu preekſch eeſahkuma, mans labais nodoms neiſdewàs. —

Schogad ſehja eeſahkàs 2. maijâ. Laiks ir iſdewigs... redſès, kas buhs tahļak? —

Sirſnigi ſweizinadams wiſus mihļos brahļus un mahſas, paleeku juhſu tahļais weentulis A. Leite.

Miſione.

Iſwilkums iſ kareiwja wehſtules.

Strobeleva lehgerî, 30. jumja 1913. gadâ.

Waru gan Jums lihdſdalit, ka las Kungs man ſchis waſaras beigâs dewis peedſihwot leelus preekus. Daſchas nedeļas atpakaļ dſihwoju lehgerî weentuligi. Es luhdſu no ta Kunga atſpirgſchanas laikus. Mani ſewiſchki pahrſteidſa, kad laſiju 2. Jahn. 1, 8, un las man tik loti lika ſaprast, ka deeneſta gruhtibas newar buht par kawekli Kriſtus darbam. Tagad mehs jau ilgaku laiku pulzejamees pulzinſch jaunekļu, ſaprotamis, ſaldatu, un katru ſwehtdeenu diwi reiſes deenâ, peneſam tam Kungam ſlawu zaur dſeeſmam, runam un luhgſchanam. Muhſu ſapulzes teek noturetas meſchâ; zitur mums weetas naw preekſch tam. Ari Walſts deenas, kad eſam brihwi, ſneetam kopâ, mahzamees dſeedat, luhdſam un kopigi mahzamees atſiht Kriſtus neiſdibinajamo bagatibu. Aiſwakar, pagahjuſcho ſwehtdeenu

mums bija ſewiſchki ſwehtiga ſapulze. Es laſiju preekſchâ ſaweem draugeem Wil. otro nodalu un tas Kungs man bija dewis daſchus wahrdus ko ſazit. Pehz tam mehs lozijam ſawus zelus un muhſu luhgſchanas uſkahpa kà no weenas ſirds. Mums ir wiſeem weens mehrkis: **dſihwot Deewam par godu un ſaweem lihdz-zilwekeem par ſwehtibu.**

Deewa klahtbuhtni mehs paſtahwigi ſajuhtam. Lai gan eſam no daſchadàm tizibas ſchkiram, bet tik brihniſchku ſaſkanu un ſapraſchanos es nemaſ newareju eedomatees. Eſmu loti eepreezinats par tahdu ſchehlaſtibu, kuru Deews màn nowehlejis, ſchos mihlos draugus un brahlus man dahwinot. Tik ſwehtigus brihſchus eſmu reti kad peedſihwojis, kahdus tagad peedſihwoju. Mana ſirds ir lihgſma un ſwabada, atminotees to deenu, kad tas Kungs Golgatas Namâ uſ mani ſazija: „Kas pee Manis nahk, to Es neiſmetiſchu ahrâ.“ Laimigs es eſmu, un wiſôs dſihwes apſtahkļôs laimigs, paklauſdams ſchai balſij. Man ir leels preeks dſirdot par Golgatas Nama duhſchigeem jauneeſcheem. Es newaru leelaku laimi aprakſtit, kà to, atdot ſewi tàm Kungam jaunibâ. Ari ſchodeen mums ir nolikta ſapulze. Luhdſeet, dahrgee Golgatas Nama jauneeſchi par mums, kuri Minſkas meſchôs pazeſ ſawas azis uſ to Kungu. Mehs luhdſam un uſ preekſchu luhgſim par Jums. Jo man ir dahrgas atminas no Golgatas laudim. Mehs ſewiſchki luhdſam par wiſeem jauneem laudim, kuri ir breeſmigâ ſtahwoklì wiſâs malâs. Buhſchu preezigs no Jums kaut ko dſirdet. Ar ſweizinaſchanu A. Bahlinſch.

Kareiwja wehſtule.

Turu par ſawu peenahkumu ſirſnigi pateiktees „Kriſtiga Wehſtneſcha“ redakzijai par „Kriſtiga Wehſtneſcha“ peeſuhtiſchanu. Kad ſanemu numuru un laſu, tad waru ſazit: tas preekſch kareiwja ir ihſts baudijums. Jhſôs wahrdôs gribetu zaur ſchim rindinam iſſazit ſaweem mihļeem brahļeem un mahſam, tuwumâ un tahlumâ ſawus preekus un behdas, kuri japeedſihwo karà deeneſtâ. Tas jau paraſta leeta, ka kareiwja dſihwe ir gruhta, bet ari winâ ir ſawi preeki.

Mahjâs eenehmu korawadoņa weetu Aiſwiku draudſê. Kad peenahza laiks ſchkirtees no mihlà darba lauka, tad tas nebija patihkami, bet tas Kungs tà bija nolizis, un Wina nodomi ir brihniſchki. Man bija nowehlets ihſi preekſch aiſeeſchanas deeneſtâ kahdas 3 deenas uſkawetees Jelgawâ pee br. Lauberta. Tàs man paliks neaiſmirſtamas deenas! Mehs kopigi ſawus zelus lozijam ta Kunga preekſchâ un es daudſ ſpehka ſanehmu preekſch nahkamàs gruhtàs dſihwes. Sirſnigi pateizos br. Laubertam par wina leelo laipnibu.

Mani eedalija Schuiſkija pulkâ, kurſch atrodas kahdâ maſâ pilſehtinâ — Slonimâ, Grodnas gubernâ. Uſ Slonimu braukdams paſtahwigi wehrſu ſawu ſkateenu uſ to Kungu, lai waretu palikt winam uſtizigs lihdſ nahwei. Slonima ir maſa, netihra pilſehtina, apdſihwota no poleem, leiſcheem un kreeweem. Tirdſneeziba wiſa atrodas ſchihdu rokâs. Mani eedalija 5. rotâ, kur atradàs daudſ latweeſchi. Beedri latweeſchi apſtahja mani daſchadeem jautajumeem. Ar wahrdu ſakot: iſjautaja no galwas lihdſ kahjam. Daſchi nahk preti ar papiroſu, daſchi ar machorkas wihkſtokli un tà grib ar mani eedraudſetees. Man winu laipnee peedahwajumi bij jaatraida; ſanemdami no manis atbildi: es neſmehkeju, wini apber mani ar daſchadeem wahrdeem. Daſchi ſaka: „Ta jau tikai no eeſahkuma tahda iſlikſchanàs, kad padſihwos mehneſi, ſmehkès ar preeku“. Zitu deeſgan bargi uſpraſa: „Kur tu tahds ſwehtulis eſi iſzehlees?“ Otrâ ſtuhrì bars apbrihnotaju ſaka: „Ko, ſchis zilweks grib par ſwehtu tapt, nu — tahdi ſwehtuli pee mums deeneſtâ neder.“ Man ar ruhgtu ſirdi bija janoſchehlo ſawas tautas jaunekli, kuri baidas, pat netur par wajadſigu — tapt ſwehti. Domaju ſewi, waj tad ſchee ir iſnehmums, uſ kureem neſihmejas wahrdi: „Dſenatees ar trihzeſchanu un drebeſchanu, ka juhs ſwehti topat.“ Newaru iſbrihnetees par latweeſchu jaunekleem, kuri baidas, kad tikai wini nepaliktu glihtaki, daitaki, ſwehtaki. Daudſ es luhdſu Deewu, lai Winſch mani atſtahj pee pirmàs mihleſtibas un ſuhta kahdu draugu. Manas luhgſchanas tapa paklauſitas. Drihſi eepaſinos ar kahdu godigu zilweku, ar kuru wareju ſapraſtees. Uſdſeedam pa dſeeſminai, laſu winam preekſchâ „Kr. Wehſtn.“ un Jauno deribu, paſkaidroju winam neſapraſtos jautajumus, un tà wedam gruhto zihnu kopigi. Bet kahds preeks! lihdſ ko lehgerôs atnahzam, eepaſinos ar weenu loti mihlu brahli — Grünbergi no Wentspils, ar kuru kopigi luhdſam Deewu, uſmeklejuſchi meſcha beeſumâ kluſu weetiņu. Bet maſ mums bij laika, pat ſwehtdeenâs, tomehr zenſamees pehz eeſpehjas to ſwehtit. No rotas drihſ tiku pahrweſts uſ muſikantu komandu, zaur ko ari pats deenaſts tapa weeglaks. Tagad brihwa laika ir daudſ wairak un ari ſwehtdeenâs eſmu brihws. Drukku wehlak gadijàs eepaſihtees ar br. Stuhri no Rigas Mateus draudſes. Br. Stuhris naw no muhſu regimentes, bet ſatikſchanàs mums bija eeſpehjama.

Pulzejamees kopigi un dſeedajam ſawas dabas ſwehtnizâ lihdſ ar wiſeem putnineem. Bet tas Kungs grib wiſus ſawus laudis pulzinat kopâ. Grünbergis man ſazija, ka muhſu pulkâ eſot weens mihlſch brahlis, Bahlinſch no Golgatas Nama Rigâ. Jhſâ laikâ eepaſinos ar Bahlinu. Schis iſglihtotais un dedſigais jauneklis, kura noluhks ir: augſti pazelt Kriſtus karogu kara deeneſtâ, muhſu maſai beedribai bija par loti leelu ſwehtibu. Neſkatotees uſ wiſàm gruhtibam, mehs lehgerî noturejam ſawas luhgſchanas ſapulzes pa ſwehtdeenam, meſchâ. Laſijàm, dſeedajàm, luhdſàm un pahrrunajàm daſchadus jautajumus. Eſam jau mantojuſchi daſchus draugus, kuri nahza uſ muhſu luhgſchanas un dſeeda-

ſchanas ſtundinam meſchâ un lihdſeja mums ſkandinat dſeeſminas, un ari ſemojàs lihdſ ar mums ta Kunga preekſchâ luhgſchanâs. Zaur br. Bahlina atſtahſtu par wina atgreeſchanos un zaur luhgſchanas ſtundam, kuras winſch notureja, eſam dauds tuwak nahkuſchi Deewam un ſwehtibas mantojuſchi. Jawehlas kaut Deews mums dotu kara deenestâ dauds tahdus jauneklus, kuri nebaidas un nekaunas Kriſtus dehl. No pehdejàs ſapulzes lehgeri ſchkihramees ar preezigàm ſirdìm, pahrrunadami jautajumu, kur lai Slonimâ ſapulzejamees. Meſchâ pa ſeemu tas naw eeſpehjams. Br. Bahlinſch mums dod padomu nebehdatees, bet luhgt par to Deewu. Gan Winſch mums dos ihſto weetu.

Muhſu maſâ pulzina wahrdâ noſuhtu wiſeem brahleem un mahſam dſimtenê ſweikas. Atmineet ari muhs ſawâs aiſluhgſchanâs. Kareiwju miſioneiri ſwariga noſihme. Juhs winu warat pabalſtit, peeſuhtot garigus laikrakſtus un traktatus. Ir tahdu zilweku ſcheit dauds, kas laſitu kaut ko derigu, bet mums naw wineem ko ſneegt.

Ar ſirſnigu ſweizeenu Juhſu br. eekſch Kriſtus

Sch. Kerre (Karſons).

Mana adreſe: Ж. КЕРРЕ, въ музыкантской командѣ. 118-ый пѣх. Шуйскій полкъ, Гродненской губ., гор. Слонимъ.

Starptautiſka Bibeles ſtudija.

H. Redina:

15. septembrî. **2. Moſ. 20:12—21.**

Deſmit bauſchli (II).

Selta teksts: Tew buhs Deewu, ſawu Kungu, mihlet no wiſas ſawas ſirds un no wiſas ſawas dwehſeles un no wiſa ſawa ſpehka un no wiſa ſawa prahta, un ſawu tuwaku kà ſewi paſchu. Luk. 10:27.

Atkahrtojums. Zik bauſchļus Deews dewis uſ Sinai kalna? Zik no teem runà par peenahkumeem pret Deewu? Zik par peenahkumeem pret zilwekeem? Ko mums aiſleedſ pirmais bauſlis? Ko aiſleedſ otrais bauſlis? Ko aiſleedſ treſchais bauſlis? Ko pawehl zeturtais bauſlis? Kahdu bauſli pahrkahpa Arons, taiſidams ſelta teļu? Kahdu bauſli pahrkahpa Akabs, eeweſdams Baala kalpoſchanu? Kahdu bauſli pahrkahpj deewotajees? Kuru bauſli neiſpilda tee, kas pa ſwehtdeenam apmeklè iſpreezu weetas? Kuru bauſli pahrkahpj tee, kas ſtrahdà paſchi un ſpeeſch zitus ſwehtdeenâs darit darbus, ko darbdeenâs waretu tikpat labi padarit?

Tik wezs kà zilweze ir ari tikumibas likums. Tas zaur apſtnu rakſtits zilweku ſirdìs. (Atraſti Egiptê papirus rullì no 3580. lihdſ 3536. g. pr. Kr., uſ kureem uſrakſtits: „Paklauſiba labaka par wiſàm leetam; ta dod labu prahtu. Pateeſi labi, ja ſehns paklauſa tehwam; tas peedſihwo wezumu. Neeſi eekahrodams pret kaiminu“). Jo ſkaidrus bauſchļus Deews dewa Iſraeļa tautai pehz tam, kad ta bij ſagatawota tos peenemt. Juhdi domà. ka tee doti tukſneſi un newis Kanaanâ tadehļ, ka tee wajadſigi wiſàm tautam. Tee wareja nahkt tikai no Deewa, jo laikmetâ, kurâ tautas tizeja dauds deeweem, tee runà no weena weenigà Deewa un laikmetâ, kurâ ſeeweete bij nezinata, tee mahza tehwu un mahti godat. Bauſchļi ir kà ſchogi gar zeļmalu, lai zilweks nenoklihſtu, bet kuru widû tas tomehr war brihwi dotees uſ preekſchu. Bauſchļi, parahdidami, zik eſam grehzigi un zik loti mums wajag Peſtitaja, muhs wada pee Kriſtus, itin kà wehrgi Atenâs weda ſehnus pee ſkolotaja.

Pehdejee 6 bauſchļi runà par zilweka peenahkumeem pret lihdzilwekeem. Uſ ſcheem dibinati wiſu ziwiliſetu tautu tagadejee likumi. Jo wairak kahda tauta ſaprot ſchos bauſchļus un tos iſpilda, jo ta top progreſiwaka uſ labu. Bauſchļi bij laba ſehkla, no kuras Deews ſagaidija ſeedus un augļus. Gods Deewam, muhſu deenâs jau eeſkata dauds leetas par launàm, kuras agrak par tahdàm neuſluhkoja; un dauds ko eeſkata par labu, ko ſenak par tahdu netureja. Wahzeeſchi kara laikâ reiſ no austreeſcheem bij maldinati zaur to, ka pehdejee zeļa rahditajus bij apgreeſuſchi uſ otru puſi. Dauds tapuſchi maldinati zaur Deewa likumu nepareiſu iſtulkoſchanu. Tadehļ Deews ſuhtija ſawu Dehlu Jeſu paſaulê, lai Tas mums iſtulko bauſchļus pareiſi un pilnigi. Winſch ſaziſa, ka wiſa bauſliba un praweeſchi ir eeſch diweem bauſchļeem, proti: mihlet Deewu par wiſu un tuwaku kà ſewi paſchu. Mat. 22:37—40. To paſchu apleezina ari apuſtulis Pawils Rom. 13:8—10. Gimenes, ſkolas un baſnizas uſdewums nu ir, uſaudſinat behrnus ſchinî bauſlibâ. Pehz tam tos war iſlaiſt plaſchâ paſaulê.

Schodeen mahziſimees par bauſchļeem, kuri atradàs uſ otrà akmina galdina un kurôs teekam uſmanigi dariti uſ muhſu peenahkumeem pret lihdzilwekeem un kurus tas Kungs Jeſus eeſlehdſ wahrdôs: „Tew buhs ſawu tuwaku mihlet kà ſewi paſchu.“

Peektais bauſlis neſaka, ka wezakeem japaklauſa behrneem un jadara wiſu, ko behrni wehlas un ja wezaki to nedara, tad behrni drihkſt duſmotees; bet behrneem ir jagodà, t. i. jamihlè un japaklauſa wezakus „eekſch ta Kunga“ (Ew. 6:1), tas ir, wiſâs leetâs, kur tee mahza behrnus uſ ta Kunga mihleſchanu un labeem darbeem. Kad behrni peeauguſchi, tad teem paſcheem jalaſa Deewa wahrdi un japaklauſa Deewam, bet teem buhs godat wezakus wiſu muhſchu un ja wajag, tos apgahdat. Ja tee tà daris, tad mantos labumu wirsſemes — proti, ilgu dſihwoſchanu.

Austrumôs ari kauſchu wirſneekus ſauza par tehweem. Taî prahtâ ſchis bauſlis mums pawehl ari tautas preekſchſtahwjus jeb waldibu godat. Tàs tautas, kuras mahzijuſchas behrneem godat wezakus un walſts waldibu, ir ilgi paſtahwejuſchas warenas. Ar nepaklauſibu wezakeem eeſahkas dauds noſeegumu.

Danijâ behrni pehz katras maltites pateizas wezakeem un tos noſkuhpſta.

Meitenite atwainojas mahzitajam, ka newarot iſpildit garigus peenahkumus, jo wiſs laiks paejot tehwu apkopjot. Mahzitajs tai jautaja: „Waj tad tehwa apkopſchana naw deewkalpoſchana?“ „Nè!“ ta atbildeja. „Man ſchì kalpoſchana ſagahdà tik dauds preeka!“

Kahds ſaunetlis pehz ſlawena ſprediķa, kuru tureja, eeſtahdamees leelâ draudſê par mahzitaju, dabuja puku buketi. Tas to aiſneſa tuhlit un eedewa mahtei, kura weļu maſgadama bija pelnijuſi naudu, lai to ſuhtitu ſkolâ.

Seſtais bauſlis ſaka, ka katram teeſiba dſihwot, kam Deews dewis dſihwibu. Tikai Deewam ir teeſiba dſihwibu atprasit. Zilweks otru nonahwè neween ar rewolweri waj koku, bet zaur aprunaſchanu, behrni wezakus zaur beſdeewigu dſihwi, laulati laudis zaur neuſtizibu u. t. t. Tadehļ bauſliba noſpreeſch ſlepkawam nahwes ſodu un tas Kungs Jeſus ſcheem ſmalkeem ſlepkawàm ſpreeſch wehl gruhtaku ſodu (Mat. 5:21—22). Deews mihlè zilwekus, mums ari buhs mihlet zits zitu.

Septitais bauſlis mahza, ka katram teeſiba buht ſchkihſtam un neweenam naw teeſiba otru eeweſt grehkâ. Kas laulibu, ſcho diwu zilweku wiſtuwako radneezibu, luhko newehrtu padarit, tas iſpoſta laimi un preeku, mihleſtibu un dſihwibu. To iſdara neween darbeem, bet ari ar nepareiſu iſtureſchanos, wahrdeem waj ſkateeneem (Mat. 5:28). Schis grehks wiswairak paſemo zilweku un padara gatawu ari zitus grehkus darit.

Astotais bauslis dod katram teesibas strahdat godigu darbu, nopelnit un nopelnito pahrwaldit un pareisi isleetot peha Deewa prahta. Turpreti tas aisleedz slinkot un par noslinkoto laiku naudu prasit; tas ari aisleedz masak maksat, neka darbs ir wehrts. Tas aisleedz par prezi wairak nemt, neka ta wehrta, ka ari nemt prezi un nemaksat. Tas ari aisleedz slepeni otra ihpaschumu paņemt, waj ari tam usbrukt un to aplaupit. Pret scho Israela grehku daudz runà praweeschi. Netaisna nauda nes lihdz lahstu.

Kahds tehws lika, lai dehls aismaksà wisu sawu tàs nedelas tehrina naudu, 10 kapeikas, par weenu paschu sagtu sameni.

Bijuschais presidents Linkolns bij gahjis atpakal 9 werstes, lai atdotu nabaga seewinai 6 kapeikas, ko ta ais pahrskatischanàs tam bij wairak isdewusi.

Dewitais bauslis aisleedz bes eemesla zelt aisdomas un neustizibu pret otru. Apru natajs skahdè otram un sew. 2. Mos. 23:1—2; 5. Mos. 19:15—21. Pee teesas ir jasaka patee sība, ja ari nepatihkama. Loti jasargas no meleem. Jesus mums war palihdset buht pateesigeem.

Kahdà diakonisu namà wisàm mahsam jaapsolas: nekad nerunat par zitu lauschu truhkumeem, nedz laut sew par teem stahstit.

Desmitais bauslis aisleedz domu grehkus, tàpat kà pirmais bauslis. Bauschli eesahkas un beidsas ar zihņu pret domu grehkeem, kuri war buht pret Deewu, kà ari pret zilwekeem. Katrs grehks eesahkàs wispirms domàs. „Ekahrot" nosihmè, nebuht apmeerinats un gribet weenumehr wairak. Skaudibas grehks nolikts blakus slepkawibas grehkam (Gal. 5:21). Ir loti neprahtigi mantas krahschanu turet par galweno dsihwes mehrki (Luk. 12:15—21).

Demokrits loti eekahroja tuwaku sirgus un dahrgakminus, un padarija semi aklu, lai tos neredsetu. Sparteeschi winu par to slaweja. Mums wajag atdot Pestitajam wezo sirdi un saņemt jaunu, tad topam brihwi no eekahroschanam (Mat. 15:19; Ez. 36:26). Wislabakais ir isleetot muhsu pahrwaldibà ustizeto Deewa mantu preeksch Deewa walstibas darba semes wirsù. Zaur to sakrahjam mantu, kuru kodes un ruhsa nemaità.

Israels nebaidijàs saņemt Deewa labdarischanas, bet baidijàs nahkt Winam tuwu. Turpreti paklausigajam Mosum bij preeks buht Deewa tuwumà un saņemt Wina pawehles.

NB. Nehmu bauschlus pehz tàs kahrtibas, kà tee Bibelè usrakstiti.

---

22. sept. 2. Mosus 32:15—20, 30—35.

Selta telsch.

Selta teksts: Behrnini, fargajatees no elkadeeweem. 1. Jahn. 5:21.

Apmehram trihs mehneschus pehz iseeschanas is Egiptes Israels atradàs wehl lihdsenumà pee Sinai kalna. Tas ehda ikdeenas no debesim dotu maisi un newareja buht wehl aismirsis sawu brihnischko iseeschanu is Egiptes un eeschanu zaur Sarkano juhru. Patlaban tas Kungs teem dod jaunu isdewibu, wingrinatees tizibà un peeaugt tajà. Mosus, pehz tam, kad atstahjis weetneeku, teek aizņmats us kalna, lai tur saņemtu jo plaschus likumus no Deewa preeksch tautas. Bet laudim leekas loti ilgi gaidit us wina atpakalnahkschanu. Teem isleekas gruhti 40 deenas no weetas ehst nepelnitu maisi un dsihwot bes darba. Kà redsat, slinkoschana naw wis tik patihkama, kà to daschi jauni laudis mihl stahstit. Tee bij tik apraduschi deenà buht sem padebescha ehnas un nakti tapt apspihdeteem no ugunsstaba, ka par to nemas wairs nepateizas Deewam. Tee buhtu warejuschi nu dsihwot kà debesis. Bet zilweks, eeaudsis wehrdsibà, dara labu ari sew tikai tad, kad us to top speests. Peem. daschs behrns negrib masgaties, zits negrib ehst, lihdz to peespeesch.

I. **Israels isswehlas zitu deewu.** Israela tautà bij wihri, kas jau sen nebij meerà ar Mosus rihzibu un domaja, ka tee labak deretu par wadoņeem un wehlejàs, kaut Mosus buhtu pasudis un wairs nenahktu atpakal. Tagad winu domas likàs apstiprinamees. Bet kà nu sewi eezelt wadoņa lomà. Jadara kas jauns. Tà kà Mosus bij darijis wisu labu, tad jadara kas launs, bet sem swehtuma apsegas, lai wairak lauschu peekristu. Jaisrihko deewkalpojumus. Jataisa zits deews pehz egipteeschu parauga, kura swehtkôs tad warès parahditees bes Arona wehl zitì wihri ar sawàm spehjam, proti ehschanà, dserschanà, dejà un neschkihstibas darbôs. To wisu newaretu darit ta Kunga swehtkôs, Aronam tee luhkoja eetekt, ka gribot zelot us apsolito semi, bet bes redsama deewa winu preekschà to newehletos darit.

Arons wehl nebij garigi tiktahl peeaudsis, ka ihstenà laikà buhtu warejis sazit nè. Ir flikti, ja grib istapt pasauligeem laudim. Tas mehgina launumu nowehrst zaur to, ka prasa no teem winu tik loti eemihletas rotas leetas, kuras tee bij paņehmuschi no egipteeschem, preeksch elka taisischanas. Tee pat plehschus noplehsa tàs weens otram un atnesa pee Arona. Arons Egiptè bij redsejis, kà lej traukus un elkus un itin weegli iskausè metalu un islej no ta selta telu. Itin kà gribedams attaisnot sawu grehku, tas issauz us rihtdeenu ta Kunga swehtkus, lai gan tas Kungs tahdus swehtkus newehlejàs, bet bij aisleedzis. Neatzinatee wadoni ari sinaja, ka swehtku galwenà daka buhs elkukalposchana, schuhpiba un neschkihstiba.

Daschi wehl tagad godà kà elkus: seltu, goda weetas, ispreezas, zilwezigas idejas waj melus. Daschi kalpo saweem behrneem u. z. radeem wairak, neka Deewam. Ziti skuhpsta brandwihna pudeli waj alus glahsi.

Ari muhsu deenàs pasaulneeku dsihres reisam eesahkas ar Deewa wahrdeem un beidsas ar schuhpibu, neschkihstibu un lauschanos. Ari tagad ta Kunga deenà noteek wisleelakee grehki. Laudis nesaka: mehs swinam, bet mehs dseram krustibas, kahsas, behres u. t. t. Pateizotees kristigo aisluhgschanam, tas Kungs wehl zeeschas un gaida us winu atgreeschanos.

II. Mosus atnahk atkal lehgerì 15—20 p. Pehz sinama laika Mosus nonahza no kalna ar wehleschanos laudim preeku sagatawot, teem rahdit un nolasit pascha Deewa rakstitos bauschlus. Bet tee israhdijàs schahda goda nezeenigi, jo bij mehginajuschi paschi sew sagahdat preekus, lai gan neihstus, newehrtigus, launus. Muhsu Kungs Jesus Kristus ari reiz atkal atnahks ar lihdsigu wehleschanos. Bet waj Winsch tad atradis tizibu? Tad wisas azis Winu redsès un Wina pretineeki kauks. Itin kà elks tika sadedsinats pulwerì un pehdejais ar uhdeni jaukts bij Israelim kà reebigs dsehreens jadser, tà pasaulneeku kungs, tas satans, tiks mests sanki un teem buhs jadser no Deewa dusmibas kausèem. Tee laususchi deribu ar Deewu. Tadehl ari bauslibas galdini tika sadausiti par sihmi, ka teem wairs naw daliba pee bauschlôs solitàm swehtibam.

III. Arona taisnoschanàs 21—24. Tas waino krahsni, kura newar runat preti. Lihdsigi Adams un Ewa mehginaja attaisnotees. Ari Pilatus luhkoja masgat rokas newainibà. Laudis wehl schodeen waino apstahklus par to, ka tee ir grehka kalpi. „Launums lai tewi neuswar, bet uswari tu to launu ar labu." Zilweka griba, iswehleschanàs teesiba un darbs grosa apstahklus.

IV. **Israels sodits un lewiti algoti** 25—29 p. Deews ir mihlestiba, bet ari stiprs un dusmigs kà rijots uguns pret tihscheem grehzneekeem. Mihlestiba newar buht bes eenaida. Tikko mihlam labu, mums jaeenihd launu. Deews eenihd grehku un grehkoschanu. Ja Winsch tos neeenihdetu un nesoditu, tad launums tik leelà mehrà wairotos, ka taisneem laudim nebuhtu wairs eespehjams dsihwot wirs semes. Besdeewigee nonahwetu papreekschu tos un tad apkautos sawà starpà. Ihstenà laikà tas

Kungs tautas un personas, kuras To isaizina uf zihnu, katru par sewi pahrmahza. Schoreis Israels kà tauta teek pahrmahzits. 3000 galwenee elku kalpi sanem nahwes sodu, tadehl ka arl ilgak dsihwodami tee nebuhtu atgreesuschees, bet buhtu tik zitus wehl eeweduschi grehkâ. Lewja dehli par usttzigu nostahschanos ta Kunga pusê teek eezelti preesteru kahrtâ. Tikai paklausigus, schkihstus laudis tas Kungs war leetot pee swehteem darbeem.

V. **Mosus aisluhds par atkahpeju tautu** 30—35 p. Mosus ir loti sagrausts sawas tautas dehl un pehz tam, kad sodists launumu sinamâ mehrâ, tas dodas wehl reis uf kalnu Deewu luhgt par laudim. To swehti wihri allasch darijuschi, peem. Abraams luhds par Sodomu, Jeremija un Daniels par juhdeem un Kristus par sawejeem. Mosus gataws waj mirt lauschu dehl (4. Mos. 11:15; Es. 4:3; Dan. 12:1). Tas Kungs scho upuri newar peenemt tadehl, ka tikai Deewa Dehla Jesus Kristus asinis spehj schkihstit no grehkeem (1. Jahn. 1:7). Netizigee un nepaklausigee paschi atbildigi par saweem grehkeem. Deewam daudz laika, jo Winsch ir muhschigs, tomehr sinamâ laikâ par grehkeem top atmaksats. Bet taisna darbu tas Kungs swehtì. Wina engels tam eet lihds. Lai sargamees spert pirmo soli uf grehkoschanas zeļa. Pehz tam ir gruhtak otru soli nespert un galâ ir sods. Schehlastiba ir tikai preeksch atgreesigeem, bet newis preeksch teem, kas lausch deribu ar Deewu.

---

29. septembri. **Atskats.**

Israela atstwabinaschana un nepaklausiba.

Selta teksts: Tu Deews schehlotajs, schehligs un sirdsschehligs, lehnprahtigs un no leelas schehlastibas. Neem. 9:17.

Lasams: 2 Mos. 1:22—2:10. Behrns Mosus isglahbts no nahwes. 2. Mos. 2:11—25. Mosus sagatawots preeksch sawa usdewuma. 2. Mos. 3:1—14. Mosus aizinats Israeli atstwabinat. 2. Mos. 5:1—14. Mosus luhgums atraidits. Daw. ds. 105:23—36. Mozibas.

2. Mos. 12:21—31. Passa. 2. Mos. 14:19—31. Gahjeens zaur Sarkano juhru. 2. Mos. 16:2—15. Maise no debesim. 2. Mos. 19:1—6; 16—21. Israels pee Sinai kalna. 2. Mos. 20:1—21. Desmit bauschli. 2. Mos 32:15—20; 30—35. Selta teksch un pahrmahziba.

Jautajumi. Kahdâ semê Mosus peedsima? Kahds likums toreis bij isdots pret Israeļa puiseneem? Kas notika ar Mosu, kamehr tas bija masinsch? Kà bij Mosus mahsas wahrds un ko laba ta darija brahlitim? Kas peenehma Mosu par sawu behrnu? Kas winu audsinaja lihds skolas gadeem?

Kahda breesmiga skata dehl Mosus reis tapa loti dusmigs? Ko tad winsch darija? Kapehz winsch behdsa is Egiptes?

Ko Mosus darija Midianâ? Kahdu brihnischku parahdibu tas tur redseja? Kahdu pawehli tas sanehma no Deewa? Kahdu apsolijumu Deews tur dewa Mosum? Ko Waraus atbildeja Mosum uf pagehrejumu, lai atlaisch Israeļa behrnus? Kà Waraus pehz tam isturejàs pret Israeleescheem? Zaur kahdu lihdsekli Deews pehdigi peespeeda Warau, atlaist Israeleeschus? Kà tee tika pahr Sarkano juhru? Kas notika ar wineem pakaldsihdames Egipteeschem?

Kahdu nepasihstamu baribu Israeleeschi ehda tuksnesî? Pee kahda kalna tee apmetàs lehgerî? Atkahrtojeet tos desmit bauschlus. Kà Israeleeschi pahrkahpa weenu no bauschļeem? Pret kuru bausli tas bija grehkots? Kà Israeleescht tika par to pahrmahzìti? Kas par teem aisluhdsa?

Kà sauz wisas pasaules Pestitaju? No ka Winsch muhs atpestija? Waj welns gribeja zilwekus atlaist? Ko Jesus maksaja par muhsu grehkeem? Kas ir tagad muhsu dwehseļu galwenà bariba? Deewa wahrds. — Kas ir Jaunà Deribà Deewa bauslis preeksch mums? 1. Jahņa 3:23. Kas par mums tagad aisluhds pee Deewa? 1. Jahņa 17. nod. 1. Jahņa 2:1. Kahds labums mums no Wina aisluhgschanam?

---

6. oktobri. **4. Mos. 11:4—18; 24—25.**

Mosus sauzeens pehz palihdsibas.

Selta teksts: Taisna zilweka sirsniga luhgschana daudz ko eespehj. Jak. 5:17.

3 mehneschus pehz iszelosuma is Egiptes Israeleeschi nonahza pee Sinai kalna. Tur tee palika weselu gadu netrauzeti ta Kunga skolâ. Kuhtreem, stuhrgalwigeem behrneem skolâ klahjas gruhtaki, nekà uszihtigeem un paklausigeem. Tà arl Israeleescheem wairak reises bij sasanem pahrmahzibas dehl nepaklausischanas. Tee bij turwu nonahkuschi ar loti mas jehgas par brihwibu, kahrtibu un tizibu. Tomehr pehz gada tee atstahja Sinai kalnu kà organiseti laudis, ar likumeem, preestereem, deewkalpojumeem un luhgschanas telti. Tà pat teem bij politiska eekahrtoschana sem fogeem un wirsneeku pahrtuhkstoscheem, simteem, perzdesmiteem un desmiteem. Teem bij sawi 40 tautas weetneeki, no kureem wehlak attihstijas Juhdu augstà teesa. Ar trumetu puhteeneem tee sasauza tà wezaju, kà arl lauschu sapulzes. Noswehtijuschi wehl reiz passà swehtkus par peemiņu iseeschanai is Egiptes un panehmuschi lihds Hobabu kà padomneeku, kur labak apmestees ar lopeem, jo awoti un ganibas tur ir loti reti, no padebess staba apehnoti, tee dewàs atkal zeļâ.

I. **Kahribneeki** 4—10 p. Daschadu apkahrtejo tautu, sewischki Egipteeschu (2. Mos. 12:38) kuhtree laudis, kas wareja peerahdit, ka tee peederigi pee tahdàm dsimtam, kuràm teesiba nestrahdat, un kas lihds tam bij labi apkalpoti tapuschi no Israeleescheem, bet nu atstahti sawam liktenim un paschi weens otram kalpot negribeja, dsirdedami, ka Israeleescheem eet labi — saule nespeesch, naktis gaischas un bariba papilnam, dewàs teem pakal ar noluhku tapt teem par kahdeem skrihwereem waj zitadeem wadoneem. Ja to newaretu, tad wismas tee gribeja tik ilgi tur zeemotees, kamehr tur ir ko ehst un kamehr projam nedsen. Juhs jau sinat, kà eet ar weeseem, kuri reis usņemti, wairs negrib eet projam un ka pee pilnàs blodas daudz draugu eerodas. Israeleescheem bij schehligas sirdis; tee peenehma zeeminus lehgerî. Bet zik riskanti ir usņemt lehgerî zilwekus, kureem darbs naw brahlis, to nu peedsihwoja Israeleeschi. Smalkee weesi bij paraduschi ehst zepeschus, bet nu bij jaisteek ar ekkà zeptàm karascham. „Kapehz mums to wajag!“ tà tee domà. „Israeļa Deews jau war dot arl galu. Jasagumda tik laudis pret Mosu, lai tas to isgahdà. Ja laudis dabus galu, tad mehs buhsim pee teem leelà godà un eeguwuschi teesibu uf ilgeem laikeem maisi ehst bes darba.“

Weenteesigi laudis tiz krahpneekeem labak nekà taisneem zilwekeem. Grehzigi zilweki mihlè grehzigu padomu labak nekà swehtu. Tikai nepraschas brehz lihds ar zunftigeem selleem un priwiligetàm schkiram pehz wezeem labeem laikeem. Prahtigs strahdneeks sin, ka preeksch wina tagadejee laiki ir simtreis labaki nekà wezee. Israeleeschi ari aismirst sawu atstwabinaschanu, wadischanu un apgahdaschanu un raud ne par sawu nepateizibu, bet pehz gaļas. Gaļâ esoschas baribas daļas ir nemtas no augeem un garschigo barojoscho, stiprinajoscho mannu baudot — gaļa nepawisam nebij nepeezeeschama.

Korejâ nabaga wezaki pahrdewa sawu meitiņu wehrdsibâ par baribu, ar kuru atlikuscheem gimenes lozekleem glahbtees no bada. Ta blakus gruhtam darbam un siteeneem ari wehl dabuja nosalbet rokas un kahjas. Kungi to atsweda uf misiones namu, lai tur to isahrste un ta atkal woretu strahdat. Tai wajadseja nonemt abas rokas un weenu kahju. Kungi to wairs atpakaļ negribeja. Ta palika misiones namâ un eemahzijàs lasit un rakstija delnas kopà saleekot. Nahkoschos seemeļneeku pee eglites dahwanas sanemot, ta lika pateiktees dahwinatajeem un sazit, ka pateizibu suhtot laimigakà meitenè Korejâ. Misionars tai jautaja: „Kapehz tu esi laimigakà meitene?“ „Tapehz ka man wairs nesahp, jau wairs

nesīt, wairs nesalkstu un man naw wairs jaeet atpakaļ pee teem neschehligeem ļaudim. Man ari teiza, ka Jesus man peedoschot grehkus tàpat kà teem behrneem, kureem abas rokas un kahjas, ja es Winu luhgschot. Es to darīju un nu sinu, ka esmu Deewa behrns. Tapehz es esmu laimigaka meitene Korejà." Kahda starpiba starp nepateizigeem Israeleescheem un scho meiteni!

II. Mosus luhds Deewu pehz palihdsibas 11—15 p. Ja Mosus nebuhtu palahwees us Deewu, tas nekad nebuhtu usnehmees tik leelu darbu, kà: atradinat ļaudis no Egipteescheu elkkalpibas un peeradinat kalpot tam dsihwam Deewam, kuru tee nemihlè; un to wisu isdarit semē, kura eenaidneeku pilna. Juhs sinat, zik loti besdeewji eenihd, slausch un aprunà ta Kunga kalpus un zik labpraht teepschas mehginà tos kaitinat, lai pahrbauditu winu lehnprahtibu. Un ja ta Kunga kalpi tahdôs gadijumôs naw deesgan pazeetigi, tad pretineeki gawilè un ispausch, ka nu reis usgahjuschi swehta wihra grehku. Sinams, behdas tuwina swehtos Deewam, tamehr behdu sagatawotaji attahlinàs no Deewa. Mosum schoreis bij tik gruhti, ka tas labak grib nomirt, nekà peedsihwot, ka neeespehj sawu usdewumu ispildit.

Domajeet pee Elijas 1. Kehn. 19 : 4 un Jeremijas 15 : 10.

III. **Tas Kungs apsola paklausit Mosus luhgschanu** 16—18 p. 1) Tas Kungs apsola Mosum dot 70 palihgus is wihreem, kurus pats Mosus bij eezehlis par ļauschu wirsneekeem (2. Mos. 18 : 24). Ļaudis tad ari tos aprunàs, nihdès un slaudis. Teem tad kopà ar Mosu buhs weenads liktens un kopigi buhs weeglaki panest. Teem ari wiseem buhs usdewums tautu mahzit un par to aisluhgt. 2) Tas Kungs apsola paklausit ari Mosus otro wehleschanos. Winsch dos kurnedameem ļaudim gaļu us weselu mehnesi. Miljoneem paipalu, laisdamàs pahri Sinai pussalai, noguruschas nonahza loti semu, lihds 2 olektim pahri semei un wakarà apklahja wisu lehgeri un apkahrtni 31—32 p. Bet tadehļ ka ļaudis newis zaur pasemigu luhgschanu, bet zaur kurneschanu zentas sasneegt mehrki, tee tika no jauna pahrmahziti zaur sawa darba augļu baudischanu. Gruhta moziba — laikam mehrim lihdsiga slimiba — daudsus no teem aisnehma 32—33 p. Daschu ļauschu galwenais darbs ir — kurnet un zita darbu smahdet un kà augļus sanemt — sodu, jo tas Kungs dsird winu kurneschanu.

Romeeschu Zesars isrihkoja balli, us kuru bij eeluhgti daudz weesi. Bet stiprs leetus laweja weeseem eerastees. Par to tas lika strehlneekeem schaut bultas pret mahkoneem. Bet bultas nahza atpakaļ un eewainoja paschus schahwejus.

IV. **Mosus jaunee palihgi** 24—25 p. Teem bij janostahjas ap saeeschanas telti. Pehz tam tas Kungs teem dewa no ta Gara, kas Mosum bija un tà us laikeem padarija winus spehjigus runat kà praweeschi, t. i. nebihtees un runat pateesibu, kà ari sludinat Deewa schehlastibu waj sodibu.

Bes Swehta Gara ar zilweku newar notikt leela pahrmaina us labu. Tapehz Mosus wahrdi „Kaut wisi ta Kunga ļaudis buhtu praweeschi" ir pateesiba. Kaut daudzi dabutu Swehto Garu tagad, kur tas jau sen atpakaļ ir isleets pahr wisu meesu. Kaut wisi mehs zenstumees to paturet, jo bes Jesus un Wina Swehta Gara mehs neka laba neeespehjam, 25 p.

Redakzijas telefons.

Swarigs paziņojums.

Kreewu schurnals „Гость" (Weesis) wisu laiku, kamehr isnahk, ir bijis par leelu swehtibu daudzeem lasitajeem. Lasidami winu daudzi ir sahkuschi tizet Kristum, kà sawam personigam Pestitajam, un daudzi no tizigajeem ir eeguwuschi leelaku atsihschanu par pateesu kristigu dsihwi un par Swehto garu.

Bet schis schurnals wehl daudzeem naw pasihstams, un tadehļ mehs nolehmam dot eespehju katram, kas wehlas eepasihtees ar „Гость", isdarit to us wislabwehligakeem noteikumeem, proti: **paseminat abonescha nas maksu** teem, kas to tuhlin atsuhtis un **ne wehlak ka lihdz 1. nowembrim** sch. g., **us weselu pusi**, t. i. weena rubļa weetà tikai par 50 kap. us wisu 1913. abonescha nas gadu. Schi isdewiba ir tikai preeksch 1913. gada un to warès dot tikai tik daudzeem no apstellejumu eesuhtitajeem, zik mums peetiks numuru. Tadehļ wiseem, kas wehlas isleetot scho isdewigo gadijumu, dodam padomu greestees nekawejot pee „Гость" kantora. Sewischki luhdzam muhsu draugus abonentus un „Гость" lasitajus isleetot scho gadijumu un eeteikt saweem radeem un pasihstameem israkstit „Гость" tuhlin, jeb juhs paschi israkstteet preeksch wineem, un juhs warat buht droschi, wini buhs jums wisai pateizigi par tahdu dahrgu Weesi („Гость"), kas winus katru mehnesi apmeklès ar ewangelijuma wehsti.

— Loti atwainojamées muhsu zeen. abonentu un labwehļu preekschâ, ka daudzu darbu dehļ neesam spehjuschi iskwihtet sanemtos seedojumus. No schi numura sahkot gribam to kahrtigi darit, kà ari atbildet us wehstulem.

Apskats.

Eekschseme.

— **W. Fetlera kahsu atskanas.** Starp daudzeem laimes un swehtibas nowehlejumeem sawâ kahsu deenâ W. Fetlers sanehmis starp zitàm wehstulem ari sekoscho no pasihstamà latweeschu rakstneeka, Kalsnawas mahzitaja Andr. Needras:

Augsti godats Fetler kgs!

No „Kristigà Vèstnesa" redzu, ka esat eedevuşees laulibas kàrtà. Atļaujat, ka Jums no sirds novèļu Deeva svètibu uz jaunpasàkto ceļu.

Notàlem noraugotees uzJùsu darba daudzpusibu, es gan baidos, vaj Jùsu veseliba ilgi izturès. Ir jau taisniba, ka tai svecei jasadeg, kura grib gaismu dot. Bet aizvèjâ tomèr viņa deg ilgak, nekà vèja pùsta. Varbùt Deevs Jums Jùsu namâ caur Jùsu laulato draudzeni ir nodomajis sagàdat tàdu aizvèju, lai Jùs ilgak degtu. Ar sirsnigàm labdeenam Jùsu

Kalsnavâ, 21. aug. 1913. Andr. Needra.

— Peterburga. Walsts domes ehkâ (Taurijas pilì) pa wasaras brihwlaiku teek isdarits pamatigs remonts. Koka balku weetâ leekot dselsi, jumtu pahrtaisotu u. t. t. Pahrbuhwes darbeem atwehleti 480,000 rbļ. Pehz kontrakta darbam jabuht pabeigtam lihdz 13. okt.

Par katru nokawetu deenu darba uſnehmejam jamakſâ 1000 rbl.

— Kloſteru ſkaits Kreewijâ, pehz ſinoda ſinam, ir 890 ar 81,007 eemihtneekeem. Kloſtereem ir pawiſam 702,436 deſetinas ſemes.

— Kijewâ pag. mehneſi noturets otrais Kreewijas eſperantiſtu kongreſs. (Ar eſperanto walodas eeweſchanu grib atweeglinat ſatikſmi ſtarp paſaules daſchadàm tautàm).

— Atkauts beſ muitas eeweſt naftu no ahrſemem Kreewijâ lihdſ 15. dez. 1913. g.

— Kara miniſtrija iſſkaidrojuſi, ka apakſchkareiwju pahreja no pareiſtizibas kahdâ zitâ tizibâ pa deeneſta laiku nekahdâ ſinâ naw peelaiſchama.

— Apſtiprinati jauni noteikumi par wispahreju 4. klaſes paſaſcheeru tarifa eeweſchanu uſ dſelſszeleem. Biletes maksaſchot apmehram puſi no 3. klaſes tarifa uſ wiſu zeku garumu. — Iſnahks lehta braukſchana!

— Paltmalê neſen pee D. mahju robeſchas atraſts oſolâ pakahrees ſtroderis K. A., kurſch bijis leels alkohola zeenitajs. Luhk, kur noweð pahrmehriga alkohola leetoſchana! Nu K. ſeewa un diwi behrni paleek beſ apgahdneeka.

— Igaunijas luteranu garidſneezibas ſinodê, kura tika notureta pag. mehneſi, Rewelê, ſtarp zitu peenemta ſekoſcha reſoluzija: „Nepeeteek ar to, ka mahzitajs ar wahrdeem noſoda dſerſchanu. Winam jaſkubina draudſe darbôs — aktiwi uſſtahtees pret alkohola poſtu... Ewehrojot preekſchſihmes leelo ſwaru, wehlams, lai tiklab paſchi mahzitaji, kà draudſes lozekli atſakas gluſchi no alkoholiſkeem dſehreeneem, ari no tà ſauktàs „mehrenàs dſerſchanas". — Schahds ſpreedums ar preeku apſweizams.

— Irlawa. Religiſkôs kurſôs, kà „Dſ. W." ſino, eſot 180 dalibneeku, ſtarp teem 20 ſkolotajas. Leelu peekriſchanu atradis Wentspils mahzitaja Grünberga preekſchlaſijums: Tikumiba un religija. Min. kgs wiſpahr eeguwis leelu zeenibu un peekriſchanu ar ſaweem gaiſcheem logiſkeem ſlehdſeeneem debatês.

— Atklahta telefona ſatikſme ſtarp Rigu un Dwinſku Par weenas reiſas ſarunaſchanos jamakſâ 50 kap.

— 17. auguſtâ notika eeſwehtiſchanas akts pirmai laukſaimneezibas ſkolai Widſemê — Preekuku muiſchâ, Zehſu aprinki.

— Huliganiſms. Ar ſchahdu weenu wahrdu (kas latweeſchu auſîs gan tà paſweſchi ſkan) paraſts apſihmet naſchu waronibu, logu dauſiſchanas un zitadu peedauſigu, nekihtru uſweſchanos dſihwê. Ari muhſu dahrgà dſimtene — Latwija, par ſchehlumu, naw ſwabada no daſchadeem huliganu darbeem, pareiſaki nedarbeem. Waram tikai preezatees, ka pehdejà laikà adminiſtrazija peekertos huliganus nem ſtingri uſ grauda. Neganta huliganiſma ſehrga naw tikween iſplatijuſees maſak turigâs, neiſglihtotâs lauſchu maſâs, bet ta ir deeſgan plaſchi paſihſtama ari augſtakôs ſadſihwes ſlahnôs. Tà peem. neſen wehſtija no Kaunas, ka tureenes gubernators noſodijis ar 500 rbl. par huliganiſmu polu muiſchneeku Koſzjalowſki. — Ja, grehks ir pee wiſeem zauri ſpeedees un ir tikai Weens, kas war launumà nogrimuſchus zilwekus pateeſi brihwus un laimigus darit (Jahn. 8:36).

— Latweeſchu Baptiſtu konferenzi Eekſchleetu miniſtrs atlahwis noturet no 16.—18. oktobrim, Rigâ.

Ahrſemes.

Atklahti kara darbi Balkanôs gan jau pirms kahdàm nedeļam nobeiguſchees, bet ſchi pehdejà, nelaimigà kara atſkanas wehl dſirdamas deeſgan beeſchi. Weena walſts ſuhdſas par winai nodaritu netaiſnibu — meerâ lihgumâ nezik neeewehrojot winas intereſes (Bulgarija), otra preezajas par atpakaļ dabutàm ſemem un pilſehtam (Turzija, kura, ſtarp zitu, manto atkal Adrianopoli ka ſawu — reiſ paſaudetu — ihpaſchumu), treſchà ſmaida ween, ka winai, tihri rokas klehpî turot, ari ſaws brangs kumoſinſch tizis no eeguhtà ſemes laupijuma (Rumanija). Wiswairak ſatreekta, ſinams, ir Bulgarija, kura, pateizotees ſawam augſtprahtigajam un mantkahrigam miniſtru preekſchneekam Danewam, peedſihwoja nepilnâ 4 nedeļu laikà tahdu kaunu un paſemoſchanu wiſas paſaules preekſchâ, kà gan laikam nekad lihdſigôs apſtahkļôs tas nebuhs gadijees. Schehl to nabagu kareiwju, kuri tik waronigi zihnijuſchees, lihdſ nahwei iſmoziti tagad nu mahjâs atgreeſdamees nedſird ſawas walſts galwas pilſehtâ no zitkahrt tik ſajuhſminatàs publikas neweena „urrà" ſauzeena...

5. (18.) aug. Haagâ atklahts diwdeſmitais ſtarptautiſkais meera kongreſs ar apm. 300 dalibneekeem. Jau tikdauds kongreſu, bet galiga meera naw...

Kiwa. No Nowij-Urgantſchas telegrafê, ka kana pirmais miniſtrs Seids Iſlams Hodſchanokauts.

Wehſtulneeks.

Kalnu Jekabam. — G. Juhſu dſejas nodrukaſim. Eteizam daudſ laſit kreetnus kà latweeſchu, kà ari zittautu rakſtneekus, kà ari paſchi turpineet rakſtit. Paſtahwiga wingrinaſchanàs pat iſ neſpehziga war darit atletu.

A. Leites. — Jakutſkâ. Wehſtuli un rakſtus ſanehmam. Paldees par zentibu lihdſſtrahdat. Sirſnigas ſweikas Jums tahļajâ Sibirijâ. Buhſchu preezigs eepaſihtees perſonigi.

A. Elbertam. — Braſ. Juhtam lihdſi Juhſu ſlimibâ. Paldees par lihdſſtrahdaſchanu un 131 milreiſeem — 80 rbļ. 14 k. Juhſu aiſrahdijumi taps iſpilditi. Tuwaku atbildi wehlak zaur wehſtuli. Zilwezigi ſpreeſchot, ſchimbrihſcham naw zeribu Braſiliju apmeklet leelà Kreewijas darba dehļ.

Draugeem Smiltenê. Lott ſchehl, ka newareju Juhſu luhgumu iſpildit. Zeru, ka tomehr kahdreiſ Deews paſchkirs zelu eegreeſtees pee Jums ar Kriſtus ewangeliju. Luhdſat Deewu.

J. Pukukalnam u. z. Pitragâ, K. K. — Trihsſwehtâ, draugeem — Wainodê un Preekul-Aſitê. Tàpat. Sirſnigas ſweikas.

Juhlijai W. — P. — ds. Juhsu pasuhtijumi sanemti. Ispil-disim. Deews lai Jums palihdf dsihwot preeksch muhschibas.

J. S. Grandmanim. — Klihwlandê, Am. Juhsu wehstuli un suhtijumu 15 r. 30 kap. sanehmu. Paldees. Nowehlu bagatu Deewa swehtibu Juhsu jaunajâ darba laukâ. Sweizinajeet wisus Klihwlandes tizigos.

W. Fetlers.

Iskwihtejumi.

Preeksch „Kr. W." issuhtischanas zeetumneekeem:

No Bostonas mahsu beedribas zaur Miss Olga Latack — 20 r. 01 k. (zaur P. Laubertu). Br. Balkits 1.50. N. N. 1.50 (Sibirijas zeetumn.) Br. Boblowitzs, Rigâ, — 60 kap. (zeetumn. Bibeli); m. Wehsin, Rigâ, 3.—; L. Kihne, Muisenê, 3.—; A. Jaunalksne, Rigâ, 1.50; J. Kruhse, Rigâ, —.75; E. Brolis, Peterburgâ, 6.—; m. Seibe, Rigâ, 3.—. Z. J., Dwinskâ, 1.50 (zaur J. Smersu).

„Kr. Wehsts." P. F.

(„Kristiga Wehstn." Pabalsta Fonds).

No Ernesta Kruhmina, Wezkihschôs — 50 kap.; Bille Kupcik, Wez Leepajâ — 30 kap.; m. Sprell, Rigâ, 1.—; J. Grimms, Ischujâ, 10 milreisus; M. Schulmans — 25 milreisus; E. Eglit, Leepajâ, 5.—; E. Kruhmin, Rigâ, 3.—; m. Melder, Slokâ, 2.—; M. N. Jasnowskaja, 2.—; A. Grihwin, Rigâ, 1.50; A. Elias, Maskawâ, 5.—; br. Kirsits, Rigâ, 1.—; br. Leons, Rigâ, 1.—; br. Sataiskalns, Rigâ, 1.—; m. Winter, Rigâ, —.50; A. Rosenfelds, Dundagâ, 3.—; L. Sprize, Walmeerâ, 10.—; Dt. Kalnignasch, Opekalnâ, —.50; E. Spinze, Wentspilî, 1.50.

„Kr. W." issuhtischanai par brihwu:

K. J., S—ê, 13.50 (issuhtischanai Kaukasijâ un zeetumôs, — eemaks. zaur P. Laubertu); Ischujas latw. bapt. jauneeschu beedriba 18.— (zeetumn. un kareiwjeem); no Ischujas jauneeschu beedribas zaur W. Leimani (zaur P. Laubertu) 16.20; P. Kaulen, Rigâ, 10.50; Anna Dihkert, Rigâ, 1.—; m. Borman, Peterburgâ, 1.50; br. Scharnass, Peterburgâ, —.90.

Derigu Rakstu isplatischanai:

M. Klabe, Somerwillê, Amerikâ, 3.—; m. Breede, Rigâ, 5.—; A. Rosenfelds, Dundagâ, 5.—; A. Kreijs, Wladiwostokâ, 4.—; K. Bahlin —.50; M. Krehslin, Rigâ, 3.—; br. Saule, Rigâ, —.50; A. Jaunalksne, Rigâ, 5.—; m. Witte —.50; m. Spreil, Rigâ, 10.—; A. Grihwin, Rigâ, 3.—; Elis. Saule, Rigâ, 10.—.

Preeksch Golgatas Nama Misiones:

George Balod, Keokuk Jowa Amerikâ, 4 dollarus; M. Schulman, Ischujâ, 25 milreisus; J. Grimms, 10 milreisus.

Preeksch Latwijas Gariga Pamoschanas darba:

L. u. K. D., Wentspilî, preeksch Latw. beedr. telpam un misiones 3 r.

Drukas kluhda.

Astotâ numurâ 187. l. p. 2. slejâ 9. rindâ no apakschas nodrukats: rendeneem, no jauna peedsimuscheem u. t. t. Pareisi scheem teikumeem jaskan: Bet kahdu darbu dot swehtdeenâs rendeneem, no jauna nepeedsimuscheem jauneescheem?

Sludinajumi.

Apdroschinata pelna lihds 50 rbl. un wairak mehnesî. Ustizamas personas abeju dsimumu dabon pastahwigu darbu pee sewis mahjâ zauru gadu. Sinaschana naw wajadziga. Tahlums naw no swara. Mehs pehrkam tahdus darbus. Besmaksas peeprasischana (7 k. suhtijums).

Adamo maschinu sabeedriba Tomas H. Wittik Kunan un Ko.

St. Peterburgâ, Newsky pr. 40—42.

Отд. Москва, Красн. вор. д. Афремова.

Jelgawas Kommerzbanka.

Jelgawâ, Katolu eelâ 44. — Tel. 62.

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas namâ.

(1899. gadâ dibinatâ **Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedriba** 1912. g. 31. okt. pahrwahrdota par **„Jelgawas Kommerzbanku"**).

„Jelgawas Kommerzbanka" isdara wisadas banku operazijas, kâ **peenem noguldijumus, issneeds aisdewumus, isdara premiju bileschu apdroschinaschanu** pret amortisaziju u. t. t.

Prozentu mehrs: noguldijumeem 6% gadâ (nenowelkot krona kuponnodoklus), tekoscha rehkina noguldijumeem 5%; **aisdewumeem**: 6½ lihds 8%.

Noguldijumus peenem ari pa pastu peesuhtitus un tapat tos un winu prozentes issuhta. **Adrese:** Митавскому Коммерческому Банку, гор. Митава.

1913. g. 1. janwarî bilanze **6.378.290** rbl. **05** kap.

Noguldijumu kopsuma **4.899.322** rbl. **33** kap.

Akziju kapitals un ziti bankâ esoschi droschibas kapitals **1.074.787** rbl. **10** kap.

„Bitite", behrnu un jaunibas laikraksts,

isdots no mahzitaja Th. Grünberga, Wentspilî.

Maksâ par gadu 1 rbl., bes peesuhtischanas — **75 kap.** Isnahk tschetras burtnizas mehnesî. **Redakzija un ekspedizija atrodas Wentspilî, Kuldigas eelâ, mahz. Grünberga namâ.**

Nr. 9. Saturs.

W. Fetlera. Mana dwehsele brehz pehz Tewis, ak Deews. — **Toreja:** Elle, winas esamibas pateesiba, kas ta ir par weetu un kâ no winas isbehgt. — **Arnolda:** Kahdi bija pirmee kristigaji? — **Filipa Moro:** Pasaule un winas deews. — **Teologijas daktera Henrija E. Fischa:** Garigu pamoschanos wehsture. — **Dschona Benjena:** Pahrpilniga schehlastiba. — **Toreja:** Swehta Gara Persona un Darbs. — **J. N. Millera:** Deewiga nepeetiziba. — **Drumonda:** Dabiskais likums garigâ pasaulê. — **H. Medina:** Raksti par Ameriku. — **A. Leites:** No Jakutskas. **A. Bahlina:** Iswilkums is kareiwja wehstules. — **Sch. Kerra:** Kareiwja wehstule. — **H. Medina:** Starptautiskâ Bibeles studija. — **Redakzijas telefons.** — **Apskats.** — **Wehstulneeks.** — **Iskwihtejumi.** — **Drukas kluhda.** — **Sludinajumi.**

Redaktors-isdewejs: W. Fetlers. — Rigâ, Hospitala eelâ Nr. 24.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8 (pretim Jahna basnizai).